Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 32 (8272).

13 февраль душанба 1984 йил

Баҳоси 3 тийин.

ШУ ҚАЙҒУЛИ КУНЛАРДА КОММУНИСТЛАР, БУТУН СОВЕТ ХАЛҚИ ЎЗ САФЛАРИНИ ПАРТИЯ ЛЕНИНЧИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЕСИЙ БЮРОСИ ТЕВАРАГИДА ЯНАДА МАҲКАМРОҚ ЖИПСЛАШТИРАДИЛАР. СОВЕТ ИТТИФОҚИ МЕҲНАТКАШЛАРИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯНИ ЎЗЛАРИНИНГ СИНАЛГАН, КОЛЛЕКТИВ ЙЎЛБОШЧИСИ ДЕБ БИЛИБ, УНИНГ ХАЛҚ ТУБ МАНФААТЛАРИНИ ИФОДАЛОВЧИ ИЧКИ ВА ТАШҚИ СИЕСАТИНИ АМАЛГА ОШИРИШ УЧУН АСТОЙДИЛ КУРАШИШГА АЗМУ ҚАРОР БЕРГАНЛАР. ПАРТИЯНИНГ ЛЕНИНЧИ ЙЎЛИ ЎЗГАРМАСДИР. ПАРТИЯ КПСС XXVI СЪЕЗДИ, УНИНГ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ КЕЙИНГИ ПЛЕНУМЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚҚАН АНИҚ ВА РАВШАН ҲАРАКАТ ПРОГРАММАСИ БИЛАН ҚУРОЛЛАНГАН.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатидан.

Юрий Владимирович АНДРОПОВ

Москва Ю. В. АНДРОПОВ билан видолашмоқда

Москва чуқур мотамда. Майдонларда ва кўчаларда мотам лентали қизил байроқлар қуйи эгилган. Москваликлар Юрий Владимирович Андропов билан видолашмоқдалар.

12 февраль куни эрта тонгдан пойтахтнинг ҳамма районларидан чиққан кишиларнинг кети узилмас колонналари марҳумнинг жасади солинган тобут қўйилган Союзлар уйининг колонна залига кела бошлади.

Завод ва фабрикаларнинг ишчи ва хизматчилари, муассасалар ҳамда илмий-тадқиқот институтларининг ходимлари, фан ва маданият арбоблари, ҳарбий хизматчилар, дала ва фермаларнинг меҳнатчилари, ўқувчи ёшлар чуқур қайғу билан ўтмоқдалар. Улар партия билан халқнинг бирлигини янада мустаҳкамлашга, ривожланган социализм жамиятини такомиллаштиришга, халқ фаровонлигини оширишга, ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшган инсонга чуқур ҳурмат бажо этадилар.

Шу куни Красная Пресня районининг меҳнаткашлари колонна залидан биринчи бўлиб ўтадилар. Бу район ўзининг революцион ва меҳнат анъаналари билан шуҳрат қозонган. Красная Пресня Ленин типидаги раҳбар, оташин ватанпарвар, тинчлик ва коммунизм учун толмас курашчи инсон хотирасини эъзозлайди.

— Қайғу — аламимизни ифодалаш учун сўз топиш қийин, — дейди «Трехгорная мануфактура» комбинатининг ремонтчи слесари Г. П. Козлов. — Юрий Владимирович Андроповнинг ҳаёти — партия ва халқ манфаатларига, улуғ Ленин ишига садоқат билан хизмат қилиш намунасидир. Партиянинг иродаси билан Ю. В. Андропов меҳнат қилган ҳамма лавозимларда у ўзининг бутун кучи, билимини, жуда катта ҳаётий тажрибасини партия сиёсатини амалга оширишга, Ленин ғояларининг тантанаси учун курашга бағишлади. Биз КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатини якдиллик билан қўллаб-қувватлаймиз. Бу ҳужжатда бизнинг фикри-зикримиз ва орзу-умидларимиз ифодаланган. Партия билан халқнинг бирлиги куч-қудратимизнинг манбаи бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва келажакда ҳам шундай бўлиб қолади.

...Тобут қўйилган супача ёнида, колонна залининг деворлари остида, Союзлар уйининг фойесида юзлаб гулчамбарлар турибди. Улар орасида Ставрополь ўлкаси, шимолий Осетия АССР, Карелия АССР, Ярославль области коммунистлари ва меҳнаткашлари номидан келтирилган гулчамбарлар бор. Юрий Владимирович Андроповнинг илк ҳаёт йўли шу жойлар билан боғлиқ бўлганлиги учун бу жойлардаги коммунистлар билан меҳнаткашлар уни яхши биладилар.

Одамлар оқимининг кети кўринмайди. Колонна залига турли авлод ва тақдир кишилари, ҳар хил касб намояндалари бирин-кетин кириб келадилар. Юрий Владимирович Андроповнинг хотираси уларнинг ҳар бири учун азиздир.

— Ю. В. Андропов ўзининг бутун умрини совет халқига, улуғ коммунизм ишига тўла-тўкис бағишлади, — дейди Лихачев номидаги заводнинг цех бошлиғи Н. И. Биков. — Барча совет кишилари каби москваликлар ҳам партиянинг КПСС XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети кейинги пленумлари қарорларини изчиллик билан амалга оширишга қаратилган қатъий йўлини Юрий Владимировичнинг тинимсиз фаолияти билан боғлиқ деб биладилар. У халқ манфаатларини жуда яхши билар ва тушунар эди. Бизнинг севикли ватан равнақи йўлидаги фидокорона меҳнатимиз Ю. В. Андропов хотирасини энг яхши тарзда эслаш бўлади.

Ю. В. Андропов совет фанини ривожлантиришга доимо эътибор бериб келди, — деди СССР Давлат стандарти Бутуниттифоқ стандартлаштириш илмий-тадқиқот институтининг ходими, биология фанлари кандидати В. С. Лекарев. — У партия билан Совет давлатининг етук социализмни такомиллаштириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш йўлини ишлаб чиқишда буюк роль ўйнади.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони композитор Т. Н. Хренников ўз фикрларини ўртоқлашади.

— Энди, Юрий Владимирович орамиздан кетган бир пайтда, — деди у, — у қисқа вақт ичида мамлакат учун, халқ учун нақадар кўп иш қилишга улгурганини айниқса равшан ҳис этасан киши. Интизомни мустаҳкамлаш йўли меҳнаткашларнинг манфаатлари ва эҳтиёжлари тўғрисидаги ғамхўрлик билан бирга қўшиб олиб борилди. Биз, санъат арбоблари Юрий Владимировичнинг бизга, бизнинг ишимизга катта эътибор берганини ҳамиша сезиб турдик. Бизнинг вазифамиз бундан — буён ҳам коммунизм бинокори бўлмиш совет кишисини мадҳ этувчи асарлар яратишдан иборат.

...Мотам куйлари таралади. Фахрий қоровул ҳар уч минутда алмашиниб туради. СССР Олий Советининг депутатлари, иттифоқдош республикалар Олий Советларининг депутатлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, ишлаб чиқариш илғорлари, космонавтлар, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари тобут ёнида захтада турадилар.

Ю. В. Андропов КПСС билан Совет давлати ташқи сиёсатининг изчил тинчликсевар йўлини рўёбга чиқаришга кўп куч сарфлади.

— Тинчлик — улуғвор режаларимизни бажариш учун энг асосий шартдир,— дейди геолог Г. М. Хабалов. — Юрий Владимирович Андропов ўз баёнотларида ва бошқа чиқишларида партиянинг ялпи тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган энг муҳим амалий ташаббусларини баён этди ва шу ташаббусларни актив ҳимоя қилди.

Москва области дала ва фермаларининг меҳнатчилари залга кириб келадилар. Улар орасида механизаторлар, сут соғувчилар, чорвадорлар, деҳқонлар — СССРнинг Озиқ-овқат программасини бевосита амалга ошираётган кишилар бор. Ю. В. Андропов шу программани рўёбга чиқариш учун кўп иш қилди.

Совет Қуролли Кучларининг жангчилари мотамона сукут сақлаб ўтадилар. Колонналарда солдатлар, учувчилар, денгизчилар, билим юртларининг курсантлари, академияларнинг тингловчилари ва муаллимлари бор.

— Ю. В. Андропов СССР Мудофаа кенгашига бошчилик қилар экан, — дейди М. В. Фрунзе номидаги ҳарбий академиянинг катта муаллими полковник Е. П. Миленин, — СССР Қуролли Кучларини ривожлантириш ҳақида доимо ғамхўрлик қилди. Биз ваъда бериб айтамизки, совет жангчилари Ватанимизнинг мудофаа қудратини ҳамиша лозим бўлган даражада сақлаб турадилар.

Москва ва бутун русь патриархи Пимен ва рус православие черкови олий руҳонийларининг бошқа намояндалари Ю. В. Андроповнинг порлоқ хотирасига ҳурмат бажо этдилар.

Партия Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига, оммавий ахборот воситаларининг редакцияларига шу кунларда келаётган кўпдан-кўп телеграмма ва хатларда совет кишилари чуқур қайғу изҳор этиш билан бирга Ватанимиз ютуқларини фидокорона меҳнат билан кўпайтиришларини билдирмоқдалар.

«Мамлакатимиз улуғ фарзандининг ҳаёти ва фаолияти мен, ишлаб чиқариш илғори учун партия, халқ ишига садоқат билан хизмат қилиш намунаси бўлди, — деб ёзади Магадан областидан Октябрь революцияси ордени кавалери Надежда Еттнеут, — барча совет кишилари каби мен ҳам мамлакатимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш учун куч-қувватимни аямайман, бутун билимим ва тажрибамни партия билан ҳукуматнинг қарорларини турмушга татбиқ этиш учун, планлар ва социалистик мажбуриятларни бажариш учун сарфлайман».

Одессалик Даниленколар оиласи шундай телеграмма йўллаган: «Улуғ ленинчи Юрий Владимирович Андроповнинг вафот этганини эшитиб бутун оиламиз астойдил қайғурди. Барча совет халқи каби биз ҳам бутун ер юзида тинчлик учун курашган инсоннинг порлоқ сиймосини дилимизда сақлаймиз».

...Москванинг меҳнат аҳли Юрий Владимирович Андропов билан ярим тунгача видолашди. Коммунистик партия, давлатимиз, ҳар бир совет кишиси мотам тутмоқда. Шу қайғули кунларда Совет Иттифоқи коммунистлари, барча меҳнаткашлари партиянинг ленинчи Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси теварагида янада маҳкамроқ жипслашмоқдалар. Коммунистик партия билан совет халқининг бузилмас бирлиги — жамиятимиз кучи ва қудратининг манбаидир.

(ТАСС).

СОВЕТ КИШИЛАРИ МОТАМДА

Ленин партияси билан Совет давлатининг атоқли арбоби Юрий Владимирович Андроповнинг вафоти ҳар бир совет кишисининг қалбини қайғуга солди.

Партия билан халқнинг бирлиги янада мустаҳкамланганлиги, ривожланган социализм жамияти такомиллаштирилганлиги, халқ фаровонлиги ошганлиги, ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудрати мустаҳкамланганлиги, ленинча тинчликсевар ташқи сиёсат турмушга татбиқ этиб келинаётганлиги Ю. В. Андроповнинг номи билан боғланган.

Шу мусибатли кунларда коммунистлар, барча совет кишилари ўз сафларини Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ жипслаштирмоқдалар. Бутун мамлакатда бўлиб ўтаётган мотам митингларининг қатнашчилари КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини амалга ошириш учун ҳамма ишни қилишга азму қарор берганликларини изҳор қилмоқдалар.

Совет кишиларининг қайғуси нақадар чуқур бўлмасин, уларнинг Ленин партияси бошчилик қилаётган коммунистик қурилиш барча режалари албатта бажарилишига ишончи ҳам буюкдир.

Юрий Владимирович Андроповнинг порлоқ хотираси олдида бош эгаётган совет кишилари коммунистик қурилишдаги муваффақиятларни кўпайтиришга қаттиқ бел боғлаганликларини билдирмоқдалар, деб таъкидлашди Москвадаги иккинчи давлат подшипник заводида бўлиб ўтган мотам митингининг қатнашчилари.

Катта мастер, цех партия бюросининг секретари А. Птицин партия ишига, мамлакатни ҳар томонлама ривожлантиришга Ю. В. Андропов жуда катта ҳисса қўшганлиги ҳақида гапириб бундай деди:

— Юрий Владимировичнинг партиявий принципиаллиги, ишчанлиги, талабчанлиги, унинг чуқур ғоявийлиги, марксча-ленинча идеалларга содиқлиги ҳаммамизга яхши маълум. Ю. В. Андропов ўзининг бутун кучи, билими ва тажрибасини энг муҳим давлат ва халқаро проблемаларни ҳал этишга сарфлади. Унинг ишлаб чиқаришни интенсивлаш, хўжалик фаолиятини такомиллаштириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш тўғрисидаги йўл-йўриқлари мамлакатимиздаги барча меҳнаткашлар учун ўн биринчи беш йилликдаги ҳаракат программаси бўлиб қолди. Корхона коллективи партия ўртага қўйган вазифаларни ҳал этишга ўз ҳиссасини қўшиш учун куч-ғайратини аямайди.

Москва шина заводининг йиғув цехи. Бу ердаги мотам митингига корхона турли бўлинмаларининг намояндалари келдилар.

—Севикли Ватаннинг бахт-саодати учун, бутун дунёда тинчлик иши учун шу қадар кўп иш қилган инсондан жудолик мусибатини сўз билан ифодалаш қийин, — дейди йиғув цехининг ишчиси Г. Я. Игонина. — Совет халқининг мамлакат иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашдаги, ички партиявий демократиянинг ленинча принципларини янада ривожлантиришдаги муваффақиятлари Юрий Владимирович Андроповнинг номи билан боғланган.

Биз шиначилар КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан ўз сафларимизни Ленин партияси теварагида янада маҳкамроқ жипслаштирамиз, беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бутун кучимизни сарфлаймиз.

Ишчидан ҳозирги замоннинг атоқли партия ва давлат арбобигача бўлган йўлни босиб ўтган Ю. В. Андропов туғилиб ўсган жой — Ставрополь ўлкасининг Нагутская темир йўл станцияси мотам тутмоқда.

Маҳаллий темирйўлчилар станциядан ўтаётган поездларни мотамона гудоклар билан кузатиб қолар эканлар, ўз шонли юртдошига сўнгги бор ҳурмат бажо келтирмоқдалар.

—Ҳар биримиз учун Ю. В. Андропов ҳамиша Ленин типидаги раҳбар, халқ оммасининг фикри ва ташаббусига таяна оладиган, коммунистик қурилиш назарияси ва практикасига салмоқли ҳисса қўшган, қалби сезгир инсон намунаси бўлиб абадий сақланиб қолади, — деди Нагутская станциясининг бошлиғи И. Попов мотам митингида. Ставрополликлар номидан митинг қатнашчилари Ватаннинг иқтисодий қудратини янада ўстиришга бутун куч-ғайратлари ва тажрибаларини сарфлаш, ўз сафларини Коммунистик партия теварагида янада маҳкамроқ жипслаштириш ҳақида КПСС ленинчи Марказий Комитетига ваъда бердилар.

Новосибирск Академия шаҳарчасидаги митингда сўзга чиққан университет проректори В. Нифонтов олимлар, студентлар, аспирантлар Ю. В. Андроповнинг вафоти тўғрисидаги шум хабарни нақадар чуқур қайғу билан кутиб олганликларини изҳор қилди.

—Ватанимизнинг содиқ фарзанди юраги уришдан тўхтади, —деди олим. — Юрий Владимирович марксизм-ленинизм назарияси проблемаларини ишлаб чиқишга, жамиятимизни янада ривожлантиришнинг программавий вазифаларини белгилашга салмоқли ҳисса қўшди. У совет фанини ҳар томонлама ривожлантириш ҳақида, унинг ютуқларидан халқ бахт-саодати йўлида ҳар томонлама фойдаланиш ҳақида ғамхўрлик қилиб келди.

Биз сибирлик олимлар ўз сафларимизни жонажон партия, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ жипслаштирамиз. Бизнинг бурчимиз бутун куч-ғайратни партия қўйган вазифаларга эришишга, фан- техника тараққиётини жадаллаштиришга, мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучларини янада ривожлантиришни таъминлашга қаратишдан иборат.

«Уралмаш» заводининг меҳнатчилари мотам митингида фрезерчи Т. Постникова сўзга чиқиб бундай деди:

— Мамлакатнинг барча меҳнат коллективлари мамлакат давлат ҳокимиятининг олий органига сайловга ҳозирлик кўриб, иш суръатларини сабот билан ошираётган, меҳнат унумдорлигини пландан ташқари бир процент оширишга, маҳсулот таннархини топшириққа қўшимча равишда ярим процент камайтиришга бел боғлаган бир пайтда бошимизга катта мусибат тушди. Шу қайғули кунларда минглаб уралмашчилар оширилган социалистик мажбурият қабул қилдилар. Биз партия ишига садоқатимизни зарбдор меҳнат билан намойиш қиламиз, Юрий Владимирович Андропов умрининг охирги кунларигача шу ишга фидокорона хизмат қилиб келди. У халқ фаровонлигини оширишга даъват этди —биз шу мақсадга тезроқ эришишга кўмаклашамиз. У давлат, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомига жуда қаттиқ риоя этишни талаб қилар эди. Биз янада зўр уюшқоқлик билан ишлаймиз, умумий иш учун ҳар бир кишининг масъулиятини оширамиз.

Митингда сўзга чиққан кишилар индустриал Урал меҳнатчиларини КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатига зарбдор меҳнат билан жавоб беришга чақирдилар.

Кабарда-Болқория шаҳар ва қишлоқлари мотам либосида, Ю. В. Андроповнинг вафоти тўғрисидаги қайғули хабар тоғли ўлка меҳнатчилари қалбини чуқур алам билан чулғади. Баланд тоғ тепасидаги Булунғу аҳолиси каттадан-кичиккача мотам йиғилишига тўпланди, унда қўйчивонлар, механизаторлар, мактаб ўқувчилари ҳозир бўлишди.

—Совет кишилари Юрий Владимировичнинг Ватанимиз иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш йўлидаги тинимсиз фаолиятини ҳеч қачон эсдан чиқармайдилар, —деди кекса чўпон А. Тапасхонов. —У ер юзида тинчликни мустаҳкамлашга, термоядро уруши хавфининг олдини олишга катта ҳисса қўшди.

Йиғилиш қатнашчилари Ю. В. Андроповнинг порлоқ хотирасига ҳурмат бажо этиб, ғайратга-ғайрат қўшиб меҳнат қиламиз, иш самарадорлигини оширамиз, беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун ҳамма ишни қиламиз, деб ваъда бердилар.

Ю. В. Андроповнинг вафоти тўғрисидаги хабар Шимолий Осетия АССР меҳнаткашлари дилига чуқур қайғу солди. 1930 йилда Моздок шаҳрида ўн олти яшар комсомол аъзосининг меҳнат фаолияти бошланган эди, шу ерда у биринчи бор меҳнат жабҳасида чиниқди. Моздок темирйўлчи ветеранлари Юрий Владимировични яхши эслайдилар.

Шимолий Кавказ темир йўлининг Моздок станцияси қизил бурчагида митинг бўлди.

— Содиқ ленинчи, тинчлик иши учун матонатли курашчининг, юксак маънавий фазилатлар соҳиби бўлган қалби дарё инсоннинг юраги уришдан тўхтади, — деди тепловознинг катта машинисти С. Гончаренко. — Юрий Владимирович меҳнаткаш халқ билан жуда яқиндан чамбарчас боғланган эди. Юрий Владимирович социалистик экономикани янада юксалтиришга, Ватаннинг мудофаа қудратини мустаҳкамлашга нақадар салмоқли ҳисса қўшганини яхши биламиз. Мамлакатимиз учун қайғули бўлган шу кунларда КПСС XXVI съездининг, партия Марказий Комитети сўнгги Пленумларининг тарихий қарорларини амалга ошириш соҳасидаги фидокорона меҳнат, сафларимизни КПСС ленинчи Марказий Комитети теварагида жипслаштириш Ю. В. Андроповнинг хотирасини энг яхши тарзда ҳурматлаш бўлишини яхши тушунамиз.

Ю. В. Андропов вафот этганлиги тўғрисидаги хабар барча совет кишилари қатори киевликларни ҳам қаттиқ қайғуга солди.

—Содиқ ленинчининг юраги уришдан тўхтади, — деди В. И. Ленин номидаги «Арсенал» заводининг сайқалчиси А. Донченко. — Юрий Владимирович партия, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга, омманинг ижодий ташаббусини ривожлантиришга нақадар кўп куч-ғайрат сарфлаганлиги бизга маълум. Совет халқи, холис ниятли барча кишилар унинг тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга, термоядро урушининг олдини олишга қўшган ҳиссасини асло унутмайдилар.

Уральск шаҳридаги К. Е. Ворошилов номли машинасозлик заводининг мажлислар зали мотамона безатилган. Мотам митингида сўзга чиққан завод бош инженери А. Малакеев, электр пайвандчи Б. Давлетов, комсомол комитетининг секретари В. Скалецкий ва бошқалар партия турмушининг ленинча нормалари изчиллик билан қарор топтирилганини, социалистик демократия янада такомиллаштирилганини совет кишилари Ю. В. Андроповнинг номи билан боғлаётганликларини айтдилар. У мамлакатимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлашга жуда катта ҳисса қўшди, Ленин ишининг содиқ давомчиси Юрий Владимирович Андроповнинг номи совет кишиларининг ва бутун тараққийпарвар инсониятнинг дилида мангу яшайди. Унинг ҳаёти —партия билан совет халқига садоқатли хизмат қилишнинг илҳомбахш намунасидир.

«Сухумприбор» заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари, хизматчилари Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби Ю. В. Андропов хотирасига ҳурмат бажо этиш учун митингга тўпландилар.

— Партия, бутун совет халқи оғир жудоликка учрадилар —тинчлик учун атоқли курашчи Юрий Владимирович Андропов орамиздан кетди. Кейинги вақтларда мамлакатимизнинг иқтисодий ва социал ривожланишда эришган муваффақиятлари унинг номи билан боғланган эди, —деди завод касаба союз комитетининг раиси А. Кортава.

Митингда сўзга чиққан уруш ва меҳнат ветерани, техника контроли бўлимининг контролери. В. Убирия, йиғувчи слесарь Ф. Гогуа ва бошқалар ишчилар синфи Коммунистик партиянинг ленинчи Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ жипслашиши ҳақида, кундалик серунум меҳнати билан социалистик Ватан қудратини мустаҳкамлай бериши тўғрисида гапирдилар.

— Юрий Владимировичнинг бутун кўп қиррали фаолияти битта мақсадга — одамларнинг бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилишга бўйсундирилган эди, — деди мотам митингида Молдавиянинг Вулканешти районидаги «Советский пограничник» колхозининг сут соғувчиси Е. Чобанз. — Биз партия XXVI съездининг ва КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорларини, олдимизга Юрий Владимирович Андропов қўйган вазифаларни бажариш учун бутун кучимизни сарфлаймиз. Шу тариқа биз унинг порлоқ хотирасини энг яхши тарзда ҳурматлаган бўламиз.

Колхоз меҳнатчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан ҳамма соҳаларда янада унумлироқ меҳнат қилишга, Ватаннинг иқтисодий қудратига кўпроқ ҳисса қўшишга сўз бердилар.

Ер юзида тинчлик иши учун шу қадар кўп ва тинимсиз меҳнат қилган инсон ҳаётдан кўз юмганлиги кишини жуда ачинтиради, — деди Қирғизистоннинг Сокулук районидаги Ленин номли колхозда бўлиб ўтган мотам митингида сут соғувчи З. Самсалиева. — Уруш йўлларидан ўтган инсон тинчликнинг қадрини яхши билар эди ва еримизнинг осмони доимо беғубор ва тиниқ бўлиши учун ҳамма ишни қилар эди. Биз совет кишилари учун, бутун тараққийпарвар инсоният учун шу қайғули кунларда КПСС Марказий Комитетининг, Совет давлатининг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан қўллаб қувватлашимизни яна изҳор этамиз.

— Халқаро кескинлик кучайган мураккаб пайтда Совет давлатига бошчилик қилган Юрий Владимирович коммунизм идеаллари учун, бутун дунёда тинчлик учун курашда толмас бардамлик намуналарини кўрсатди, — деди Душанбе нонвойчилик бирлашмаси коллективининг мотам митингида цех бошлиғи А. Миршабоев. — Унинг «Правда» газетаси саволларига қайтарган жавоблари Совет Иттифоқининг тинчликсеварлик ниятларини, Америка империалистларининг ҳарбий устунликка эришиб олишларига йўл қўймасликка аҳд қилганлигини бутун дунёга яна бир бор намойиш қилди.

Митинг қатнашчилари — ишчилар КПСС ленинчи Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси теварагида янада маҳкамроқ жипслашишга, Ватан қудратини ватанпарварлик ишлари билан мустаҳкамлашга аҳд қилганликларини билдирдилар.

Арманистон меҳнаткашлари Ю. В. Андроповнинг вафоти тўғрисидаги қайғули хабарни барча совет кишилари қатори зўр қайғу-алам билан кутиб олдилар. Саноат корхоналарида, колхоз ва совхозларда, илмий муассасаларда ва ўқув юртларида мотам митинглари бўлиб ўтмоқда.

Ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош корхонаси — Дзержинский номидаги Ереван станоксозлик заводининг йиғув цехи.

— Коммунистик партия билан совет халқи оғир жудоликка учрадилар, — деди ишчи А. Казарян, — Коммунистик партия билан Совет давлатининг буюк арбоби, одамларнинг тинчлиги ва бахт-саодати учун актив курашчи Ю. В. Андропов оламдан ўтди. Шу оғир кунларда биз совет кишилари ўз сафларимизни жонажон партия, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ бирлаштирамиз.

Бутун Эстонияда — Сланец ҳавзасининг маркази Кохтла-Ярведа, Тарту университет шаҳрида, Моонзунд архипелаги оролларида мотам митинглари бўлиб ўтмоқда. Митингларнинг қатнашчилари Ю. В. Андропов Ленин партиясининг содиқ фарзанди бўлиб, унинг идеаллари тантанаси учун эҳтирос билан курашганлигини таъкидламоқдалар ва улуғ партия ишига астойдил содиқ эканликларини изҳор қилмоқдалар.

Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби — Ю. В. Андроповнинг хотираси қалбимизда абадий сақланиб қолади, — деди Таллиндаги «Ильмарине» машинасозлик заводи коллективининг митингида сўзга чиққан ишчи Я. Саарсе. — Унинг бутун ҳаёти, ҳамма ишлари меҳнат аҳлининг манфаатларига, совет Ватанининг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга бўйсундирилган эди. Оғир мусибат хусусидаги қайғу-аламимизни сўз билан ифодалаш қийин. Биз унинг коммунистик бунёдкорлик манфаатлари йўлидаги кўрсатмаларини изчиллик билан амалга оширамиз.

(ТАСС).

Москва Ю. В. Андропов билан видолашмоқда. ТАСС—УзТАГ телефотоси.

Юрий Владимирович АНДРОПОВ

ҲАМИША ПАРТИЯ БИЛАН БИРГА

Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқлари чуқур қайғуда. Оғир жудолик — Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби, социалистик Ватаннинг оташин ватанпарвари, тинчлик ва коммунизм учун толмас курашчи Юрий Владимирович Андроповнинг вафоти муносабати билан республикада мотам митинглари давом этмоқда.

Республика саноат корхоналари ва қурилишларининг, ташкилотлари ва муассасаларининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси теварагида яна ҳам маҳкамроқ жипслашишга азму қарор берганликларини изҳор этмоқдалар. Улар партия раҳбарлигида унинг ленинчи йўлига, КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари белгилаган йўлга муттасил амал қилишга тайёр эканликларини билдирмоқдалар.

* * *

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли Тошкент тикувчилик бирлашмасида бўлиб ўтган мотам митингида бош фабриканинг юзлаб ишчилари, инженерлари, мастерлари, ҳамма бўлимларнинг вакиллари иштирок этдилар.

— Юрий Владимирович Андропов ўзининг бутун кучи ва билимини, жуда катта бутун ҳаёт тажрибасини коммунизм ғояларининг тантанаси учун, бинобарин эса халқлар фаровонлиги, бутун инсониятнинг бахт-саодати учун курашга бағишлади,— деди мастер З. Сулаймонова. — Шу боисдан ҳам бу атоқли раҳбарнинг, тинчлик учун матонатли курашчининг вафоти миллион-миллион кишилар учун оғир жудолик бўлди.

Бригадир Л. Турдиева минбарга чиқади.

— Партиямиз Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, Совет ҳукумати халқни онглилик ва уюшқоқликни, юксак коллективчилик фазилатини янги куч билан намойиш қилишга даъват этмоқдалар,— дейди у.— Дунёдаги вазият мураккаб, бизнинг ишларимиз кўп. Ўртоқ Ю. В. Андропов қилганидек, Ленин партияси таълим бераётганидек, ҳамма нарсани социалистик Ватан манфаатларига бўйсундириш керак. Ҳозир ҳар биримиздан шу нарса талаб этилмоқда. Ҳозирги қайғули дамларда ҳар бир ишчи сўз бериб айтадики, КПСС XXVI съезди белгилаган барча режалар, халқнинг фаровонлигини ошириш, ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш учун зарур бўлган барча ишлар совет кишиларининг меҳнати ва иродаси билан бажарилади.

* * *

Тошкент тепловоз депосининг меҳнатчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурматладилар.

— Юрий Владимирович Андроповнинг вафоти ҳақидаги қайғули хабар қалбларимизни зирқиратиб юборди, — деди партия ташкилотининг секретари Э. Погребняк. — Биз қалби дарё инсондан, ўзининг бутун кучини халққа хизмат қилишга, коммунизм қурилиши ишига бағишлаган партиямиз ва давлатимиз атоқли арбобидан жудо бўлдик. Биз бутун мамлакатда темир йўл транспорти ишини яхшилаш унинг фаолияти билан боғланганлигини биламиз.

Митингда сўзга чиққан нотиқлар Юрий Владимирович Андропов шахсан камтар, ўзига ва бошқаларга нисбатан зўр талабчан, одамларнинг эҳтиёжларига сезгир ва меҳрибонлиги ва шу туфайли ҳамманинг чуқур ҳурматига сазовор бўлганлигини таъкидладилар. Жонажон Ватан бахт-саодати йўлидаги зарбдор меҳнатимиз унга яхши ёдгорлик бўлади. Бутун совет халқи сингари депо меҳнатчилари ҳам КПСС билан Совет ҳукуматининг тинчликсевар йўлини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлаяжакларини, ўн биринчи беш йиллик планларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани янада кенг авж олдириб юборажакларини бутун коллектив номидан айтдилар.

* * *

СОВЕТ коммунистлари, кўпмиллатли буюк мамлакатимиз халқлари оғир жудоликка учрадилар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Юрий Владимирович Андропов орамиздан бевақт кетди. Бу машъум хабар колхозимиз аъзолари қалбини ларзага солди.

Юрий Владимирович биз — деҳқонларнинг ғоят қадрдони эди. У мамлакат ягона халқ хўжалик комплексининг муҳим тармоғи бўлган қишлоқ хўжалигини ҳар томонлама ривожлантириш, деҳқонлар меҳнатини енгиллаштириб, турмуш шароитини яхшилаш тўғрисида бекиёс ғамхўрлик қиларди.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг буюк арбоби Юрий Владимирович Андроповнинг ана шу фазилатларини доимо юксак қадрлаб келган колхозимиз аъзолари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан ленинчи партиянинг теварагига янада маҳкамроқ жипслашадилар ва қишлоқ хўжалик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш йўлида сабот билан меҳнат қилаверадилар.

Н. АВАЗОВ,
Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз раиси.

* * *

ЕР юзида тинчлик учун, инсониятнинг бахт-саодати учун толмас курашчи, Ленин ишининг чинакам давомчиси Юрий Владимирович Андроповнинг вафоти барча совет халқи қатори бизнинг совхозимиз ишчилари учун ҳам ниҳоятда оғир жудолик бўлди. Юрий Владимировичнинг бор куч-ғайрати, билими, заковати мамлакатимизнинг экономикасини ривожлантиришга, ҳарбий қудратини мустаҳкамлашга, халқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштиришга, партия, давлат ва меҳнат интизомини яхшилашга, раҳбар ва мутахассис кадрлар масъулиятини, омманинг ижодий активлигини оширишга қаратилган эди.

Шундай сиймо бугун орамизда йўқ. Лекин унинг халқчил иши ва абадий хотираси қалбларимизда ўчмас бўлиб қолади.

Шу қайғули кунларда жонажон партиямизни қатъий ишонтириб айтамизки, у олиб борган ички ва ташқи сиёсатни тўла маъқуллаймиз ва қўллаб-қувватлайверамиз. Ленинчи партиямиз теварагида янада маҳкамроқ жипслашиб, КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг кейинги қатор Пленумлари қарорларини оғишмай амалга оширабераммиз. Биз бу йил бригадамиз аъзолари билан маслаҳатлашиб, 40 гектар майдондан камида 2 минг тонна сабзавот маҳсулотлари йиғиштириб олишга қарор қилдик. Ваъдамизни ёруғ юз билан бажариш учун куч-ғайратимизни аямаймиз.

М. МУХТОРОВА,
Орджоникидзе районидаги «ВЛКСМ 60 йиллиги» совхозининг бригада бошлиғи.

* * *

Коммунистик партия ва совет халқи бошига оғир жудолик тушди. Ажойиб коммунист, тинчлик учун оташин курашчи, давримизнинг йирик сиёсий ва давлат арбоби Юрий Владимирович Андропов ҳаётдан кўз юмди.

Юрий Владимировичнинг бутун ҳаёти ва кўп қиррали қайноқ меҳнат фаолияти қудратли давлатимиз тарихи билан чамбарчас боғланган эди. У оддий ишчидан партия ва мамлакатимизнинг атоқли раҳбаригача бўлган шарафли йўлни босиб ўтди, ўзининг бутун куч-ғайратини, бой ҳаётий тажрибасини коммунистик жамият қурилишига сарф этди. Партия ва халқ иши учун, инсониятнинг ёрқин келажаги учун тинимсиз курашишга бағишланган қайноқ ҳаёт йўли ҳар бир совет кишиси учун ҳақиқий намуна ва буюк тажриба мактабидир.

Юрий Владимирович Андроповнинг ёрқин хотираси колхозимизнинг ҳар бир аъзоси қалбида бир умрга сақланиб қолади. Колхозчиларимиз КПСС Марказий Комитетини, унинг Сиёсий бюросини ишонтириб айтадиларки, барча совет кишилари каби ленинчи партиямиз теварагида янада мустаҳкам жипслашган ҳолда унинг ўлмас ишларига доимо содиқ қоладилар, КПСС XXVI съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этиш учун курашиш йўлидаги куч-ғайратларини янада оширадилар.

З. ЮСУПОВ,
Калинин районидаги «Партия XX съезди» колхозининг бригада бошлиғи, Ленин ордени кавалери.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Юрий Владимирович Андроповнинг вафот этганлиги тўғрисидаги нохуш хабар барча совет кишилари қатори колхозимиз аъзоларини ҳам чуқур қайғуга солди. Ю. В. Андропов қишлоқ меҳнаткашларининг меҳнат ва турмуш шароитларини яхши биларди, талаб ва истакларини чуқур ҳис этарди. Биз унинг ана шу инсоний хислатларини, меҳнаткаш халқ ҳаёти учун мунтазам қайғуришини ғоят қадрлар эдик. Бугунги кунда шундай буюк қалб эгаси бўлган ҳақиқий инсоннинг орамизда йўқ эканлигини эслаш нақадар оғир.

Кейинги ўтган бир йил ичида қишлоқ хўжалиги соҳасида катта ижобий ўзгаришлар юз берди, унинг ҳамма соҳаларида қувончли ютуқларга эришилди. Қишлоқ меҳнаткашларининг турмуш фаровонлиги сезиларли даражада ошди. Бу ютуқларга Юрий Владимирович Андропов бошлиқ жонажон Коммунистик партиямиз ва совет ҳукуматимизнинг оталарча ғамхўрлиги туфайли эришилаётганлигини юракдан ҳис қилиб турибмиз.

КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил декабрь Пленуми қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари олдига ҳам жуда муҳим ва шарафли вазифаларни қўйди. Колхозимиз аъзолари партия топшириғини тўла-тўкис амалга ошириш йўлида янада ғайрат кўрсатиб меҳнат қилавередилар.

Қ. ОҚҚУЛОВА,
Бўка районидаги Ҳамза номли колхоз аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

* * *

Совет кишилари оғир жудоликни бошдан кечирмоқдалар. Юрий Владимирович Андроповнинг вафоти республикамиз барча меҳнаткашлари қаторида менинг ҳам қалбимга чуқур қайғу солди.

Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитети ва СССР Олий Совети Президиумига қисқа муддат бошчилик қилганига қарамай, совет кишиларининг меҳр-муҳаббатини қозонди. Унинг КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил), июнь ва декабрь (1983) Пленумларидаги сермазмун нутқлари ривожланган социализм шароитида марксизм-ленинизм таълимотига қўшилган салмоқли ҳисса бўлди. Совет ёзувчилари қаторида ўзбекистонлик ижодкорлар ҳам июнь Пленумида таъкидланган долзарб масалаларни ўзлари учун ижодий йўлланма сифатида қабул қилдилар.

Ю. В. Андропов бутун ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш, термоядро уруши хавфининг олдини олиш борасида бир қанча конкрет таклифларни ўртага қўйди. Мамлакатимизнинг ички сиёсатида меҳнат интизомини яхшилаш, ишлаб чиқариш унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини пасайтиришга эришиш тўғрисидаги унинг аниқ кўрсатмалари миллион-миллион совет кишиларини жонажон Коммунистик партия атрофига тағин ҳам мустаҳкам жипслашишга, Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини юксалтириш учун самарали меҳнат қилишга даъват этади.

Комил ишонч билан айтаманки, Ленин ишининг содиқ давомчиси, КПСС ва Совет давлатининг атоқли арбоби, тинчлик ва коммунизм ишининг толмас курашчиси Ю. В. Андроповнинг номи совет халқи қалбида абадий яшайди.

Вали ҒАФУРОВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, ёзувчи.

* * *

ЮРИЙ Владимирович Андропов вафот этганлиги тўғрисидаги қайғули хабар В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводининг ишчи-хизматчиларини ҳам чуқур изтиробга солди. Заводимизда бўлиб ўтган мотам митингида сўзга чиққан ўртоқлар Юрий Владимировичнинг тинчлик йўлидаги, Совет давлатининг экономикасини янада ривожлантириш тўғрисидаги йўл-йўриқларини, маслаҳатларини, кўрсатмаларини албатта амалга оширишга аҳд қилганликларини изҳор этдилар.

Бекобод шаҳрининг барча металлурглари номидан шуни айтаманки, Коммунистик партиямиз ва давлатимиз учун ҳозирги оғир кунларда янада унумли меҳнат қилиб, кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарамиз. Коммунистик бунёдкорлик программасини муваффақиятли бажаришга ўз ҳиссамизни қўшамиз.

Р. НУРЖАЕВ,
В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводининг пўлат эритувчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

* * *

Юрий Владимирович Андропов энди орамизда йўқлигига ишониш қийин. Коммунистик партиянинг содиқ фарзанди, Совет давлати доно раҳбарининг юраги уришдан тўхтади. Бутун ҳаёти сўнгги дамгача Ватан қудратини мустаҳкамлаш ва уни равнақ топтириш учун, ўз халқининг бахт-саодати учун, бутун дунёда тинчлик учун курашишга бағишлаган инсон орамиздан кетганлигини англаш аламлидир.

Биз, партия ветеранлари, Юрий Владимировичнинг бевақт вафотидан айниқса қаттиқ қайғурмоқдамиз. Ахир у кекса ленинчи коммунистларга нисбатан чинакам ғамхўрлик ва эътибор билан муносабатда бўлганлиги, уларнинг фикри ва маслаҳатига сезгирлик билан қулоқ солганлиги ҳаммага маълум. Ветеранлар кўп жиҳатдан Юрий Владимирович туфайли хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини ҳал этишда, совет кишиларининг ёш авлодини тарбиялашда яна ҳам активроқ иштирок эта бошладилар. Зотан биз Юрий Владимирович Андроповнинг даъватига амал қилиб, ўз тажрибамизни бундан буён ҳам ёшларга ўргатаверамиз.

Биз чуқур мотам тутиб Юрий Владимирович билан видолашмоқдамиз. Аммо унинг тўғрисидаги эзгу хотира қалбимизда ҳамиша сақланиб қолади.

Р. УСМОНОВ,
1919 йилдан КПСС аъзоси.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида Ю. В. Андроповнинг вафоти муносабати билан мотам митинги бўлиб ўтди.

Суратларда: минбарда 2-йиғув цехи бригада бошлиғи, коммунистик меҳнат зарбдори Лайло Турдиева; митинг қатнашчилари.

А. Рисқиев фотолари. (ЎзТАГ).

ПЛАНЕТА МОТАМ ТУТМОҚДА

Чет эл оммавий ахборот воситалари, турли мамлакатларнинг давлат арбоблари, сиёсий партиялар ва жамоат ташкилотларининг намояндалари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ю. В. Андроповнинг вафоти муносабати билан таъзия билдирмоқдалар. Ю. В. Андроповнинг ҳаёти партия ва халқ манфаатларига, улуғ Ленин ишига садоқат билан хизмат қилиш намунасидир. Чет эл матбуоти КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатини кенг шарҳлаб, КПСС билан Совет давлати тинч-тотув яшаш принципларини бундан буён ҳам қатъият ва изчиллик билан амалга ошираверадилар, барча мамлакатлар билан тинчликда яшашга интилаверадилар, деб таъкидлайди.

Ю. В. Андроповнинг вафоти муносабати билан Софияда БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг фавқулодда мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда БКП Марказий Комитети Бош секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси **Т. Живков** нутқ сўзлаб, КПСС билан Совет давлатининг атоқли арбоби, коммунизм идеаллари учун, халқлар ўртасида тинчлик ва ҳамжиҳатлик учун оташин курашчи Ю. В. Андропов социалистик ҳамдўстликни, КПСС билан БКП, СССР билан БХР ўртасидаги қардошларча дўстликни мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшганлигини таъкидлади. **БКП Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси** Болгария Компартияси ривожланган социалистик жамият барпо этиш учун, тинчлик ва коммунизм идеалларининг тантанаси учун курашда БХР билан СССР ўртасида, болгар халқи билан улуғ совет халқи ўртасида **ҳар томонлама ҳамкорлик қилиш ва яқинлашишдан иборат ҳаёт** синовидан ўтган йўлга бундан буён ҳам амал қилабережагини якдиллик билан тасдиқлади.

ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлиси Ю. В. Андроповнинг хотирасини ҳурмат билан эсга олди. Варшавада эълон қилинган ахборотда, Сиёсий бюро Ю. В. Андроповнинг коммунистик ҳаракат олдидаги жуда катта хизматларини, унинг халқлар ўртасида тинч ҳамкорликни ривожлантириш ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш соҳасидаги зўр куч-ғайратларини қайд этиб ўтганлиги таъкидланади. ПБИП Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси қардош социалистик мамлакатларнинг бирлигини мустаҳкамлашга, польша-совет дўстлиги ва ҳамкорлигини ривожлантиришга Ю. В. Андропов қўшган шахсий ҳиссага юксак баҳо берди.

ГДР Министрлар Советининг Раиси **В. Штоф** ГДР Министрлар Советининг Ю. В. Андропов хотирасига бағишланган фавқулодда мажлисида нутқ сўзлаб, бундай деди: «Унинг номи тинчлик, социализм ва ижтимоий тараққиёт учун, бутун дунёдаги меҳнаткашларнинг бахт-саодати учун курашдаги тинимсиз куч-ғайратлар билан боғлиқдир. ГДР ҳукумати ва меҳнаткашлари Ю. В. Андропов хотирасини сақлаб қоладилар, ўзларининг бутун кучини социализмни янада мустаҳкамлаш ва тинчликни таъминлаш ишига сарфлайдилар».

Венгриянинг **«Непсабадшаг»** газетаси ёзади: «Ю. В. Андроповнинг бутун фаолияти совет халқининг мамлакатни равнақ топтириш учун, инсониятнинг энг яхши келажаги учун курашдаги ғоят зўр куч-ғайратлари билан чамбарчас боғлиқ эди. Совет раҳбари катта тажрибага эга бўлган сиёсатчи коммунист бўлиб, халқаро кўламда эътироф этилган ва юксак иззат-ҳурматга сазовор бўлган эди. Халқаро майдонда ҳам, ички сиёсат соҳасида ҳам сўз билан ишнинг бирлиги совет партия ва давлат раҳбарларининг йўлига хос хусусиятдир. Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетига бошчилик қилиб турган вақт ичида, партия XXVI съезди йўлига амал қилиб, уни ижодий бойитиб, мамлакатнинг иқтисодий ва социал тараққиёт барча йўналишларида дадил олға силжишини таъминлади. Ю. В. Андроповнинг вафоти ҳозирги пайтда коммунистик жамият қурилишининг улуғвор вазифаларини ҳал этаётган совет халқи учунгина эмас, шу билан бирга бутун социалистик ҳамдўстлик учун, тинчлик ва социализм йўлида курашаётган ер юзидаги барча кишилар учун ҳам катта жудоликдир».

Чехословакиянинг барча марказий газеталари мотам ҳошияси билан чиқди. «Ю. В. Андропов ўз фаолиятида Советлар мамлакатини сиёсий ва иқтисодий жиҳатдан ривожлантириш, КПССнинг етакчилик ролини ўстириш, совет жамиятининг сиёсий системасини янада такомиллаштириш, янги инсонни тарбиялаш актуал масалаларини ҳамиша олдинги ўринга қўйиб келди,— деб ёзади **«Руде Право»** газетаси.— Совет Иттифоқининг Ю. В. Андропов олға сурган конструктив тинчликсевар ташаббуслари бутун дунёда зўр қизиқиш билан кутиб олинди ва кутиб олинмоқда. КПСС билан Совет давлати Ю. В. Андропов раҳбарлигида халқаро майдонда ленинча ташқи сиёсий йўлни-термоядро уруши хавфини тугатишга, империализмнинг агрессив кирдикорларига қатъий зарба бериш, халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлашга қаратилган йўлни изчиллик ва матонат билан амалга ошириб келдилар».

Вьетнамда чиқадиган **«Нян Зан»** газетасининг редакцион мақоласига «Қардош совет халқининг қайғусига ҳамдардмиз» деган сарлавҳа қўйилган. ВКП Марказий Комитетининг органи қуйидагиларни ёзади: «Ўртоқ Ю. В. Андропов ўзининг бутун ҳаётини, ўзининг бутун кучи ва қобилиятини социализм тантанаси ва коммунизм қурилиши, социалистик ҳамдўстликни мустаҳкамлаш, ҳозирги замоннинг юксак идеаллари —планетада тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социализм идеаллари йўлида улуғ Ленин ишига хизмат қилишга бағишлади. Ю. В. Андропов партия ва Совет давлати раҳбари лавозимида туриб, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ҳамда КПСС Марказий Комитети билан бирга ўзининг бутун куч-ғайратини КПСС XXVI съезди қарорларини амалга оширишга, совет мамлакатининг иқтисодий ва мудофаа қудратини доимо мустаҳкамлаш, совет халқининг фаровонлигини ошириш билан боғлиқ ғоят муҳим вазифаларни бажаришга сарфлади. Ленинча тинчликсевар ташқи сиёсатга, 80-йилларга мўлжалланган тинчлик программаси ғояларига содиқ бўлган ўртоқ Ю. В. Андропов кенг кўламдаги ташаббуслар комплексини олға сурдики, бу ташаббуслар бугунги кунда ҳам тинчлик кучларини Америка империализмининг милитаристик сиёсатига қарши, ер юзида тинчлик ва ҳаёт учун курашга илҳомлантирмоқда».

МХРП Марказий Комитети, МХР Буюк Халқ Хурали Президиуми ва МХР Министрлар Советининг расмий ахборотида қуйидагилар айтилади: КПСС билан Совет давлатининг атоқли арбоби, коммунизм ва тинчлик иши учун толмас курашчи, содиқ марксчи-ленинчи Юрий Владимирович Андроповнинг порлоқ хотираси монгол халқи қалбида ҳамиша сақланиб қолади. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг ҳар томонлама ҳамкорлигини ривожлантиришга, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг бирлиги ҳамда жипслигини мустаҳкамлашга, халқларнинг озодлик ва мустақиллик йўлидаги курашини қўллаб-қувватлашга Ю. В. Андропов қўшган ҳисса каттадир. КПСС билан Совет давлати хатарли равишда кескинлашиб кетган ҳозирги мураккаб халқаро вазиятда ҳам тинчлик ишини изчиллик билан ҳимоя қилишни, вазминлик ва ҳушёрлик кўрсатишни, империализмнинг ғаламисликдан иборат режаларини қатъиян барбод этишни, мамлакатнинг мудофаа қудратини мустаҳкамлашни ўзларининг энг биринчи бурчи деб ҳисобламоқдалар.

Хитойнинг **Синьхуа** агентлиги ўзининг Москвадаги мухбири юборган хабарни эшиттирди. Хабарда жумладан қуйидагилар айтилади:

«КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Мурожаатида Ю. В. Андропов Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Совет давлатининг атоқли арбоби бўлганлиги айтилади. Унинг раҳбарлигида партия билан халқнинг куч-ғайратлари экономикани ривожлантиришни жадаллаштиришга, халқ хўжалигини бошқаришни яхшилашга, партия интизоми, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга, кадрларнинг масъулиятини оширишга, омманинг ижодий активлигини ривожлантиришга қаратилди... Мурожаатда Совет Иттифоқи барча мамлакатлар билан тинчликда яшашни, тинчлик йўлида ҳалол ва амалий ишлашга тайёр бўлган ҳукуматлар ва ташкилотлар билан актив ҳамкорлик қилишни хоҳлаётганлиги ҳам айтилади».

Совет раҳбари вафот этганлиги муносабати билан СССРга ва унинг халқига француз халқи номидан самимий ҳамдардлик изҳор этаман, деди, — Франция президенти **Ф. Миттеран.** Гарчи мен Ю. В. Андропов билан шахсан учрашишимга ҳеч қачон тўғри келмаган бўлсада, унинг забардаст шахс эканлиги тўғрисида кўп эшитганман.

Совет раҳбари Ю. В. Андропов ташқи сиёсат соҳасида астойдил тинчлик тарафдори эди, деди Греция бош министри **А. Папандреу.** Ички ҳаётдаги жуда муҳим ўзгартишлар ҳам унинг раҳбарлигида бошланган эди. Шу боисдан унинг вафоти ғоят катта жудоликдир.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ю. В. Андроповнинг вафоти — Совет Иттифоқи учун ҳам, шунингдек умуман халқаро сиёсий ҳаёт учун ҳам катта жудоликдир, деди Австрия федерал канцлери **Ф. Зиновац.** Совет раҳбари тинчлик тарафдори эканлигини қайта-қайта таъкидлаб, бунда муросага эришишга тайёр эканлигини намойиш қилиб келди. У мамлакат ичкарисида ва чет элларда иззат-ҳурматга сазовор бўлди.

«ГФР ҳукумати Ю. В. Андропов вафот этганлиги муносабати билан таассуф билдиради,— дейилади ГФР ҳукумати расмий вакили **Ю. Зудхоф**нинг баёнотида.— Ғарбий Германия президенти, канцлери ва ташқи ишлар министри совет раҳбарларига ўз таъзияларини изҳор этдилар. Ю. В. Андропов сиймосида СССР атоқли давлат раҳбари ва сиёсий раҳбаридан жудо бўлди».

«Ядровий қуролланиш пойгасининг олдини олиш Ю. В. Андропов ташқи сиёсий фаолиятининг асосий мақсади эди,— деб таъкидлайди Англиянинг **«Морнинг стар»** газетаси.— У экономикани ривожлантириш проблемаларига зўр эътибор берди, бу эса каттагина ижобий натижаларга эришишга олиб келди. Жумладан, саноат ва қишлоқ хўжалигида самарадорлик ҳамда меҳнат унумдорлигини оширишга, меҳнат интизомини кучайтиришга эришишга муваффақ бўлинди.

Финляндиянинг **«Кансан уутисет»** газетаси ёзади: «Ю. В. Андроповнинг партия ва давлат раҳбари лавозимидаги фаолияти империалистларнинг агрессив сиёсати натижасида халқаро вазият айнча кескинлашиб кетган бир даврга тўғри келди. У ядро ҳалокати хавфидан доимо огоҳлантириб, ўзининг бутун фаолияти билан кучларни ана шу хавф-хатарга қарши курашда жипслаштиришга ёрдам беришга интилиб келди. Ю. В. Андропов Совет-Финляндия самарали ҳамкорлигини ривожлантиришга зўр мадад берди».

Американинг **«Эн-би-си»** телекомпанияси янгиликларни эшиттиришдан олдин, Қизил майдонда суратга олинган ва байроқлар қуйи эгиб қўйилган кадрларни кўрсатди. Ана шу кадрлар фонида Москва радиосининг диктори Ю. В. Андроповнинг вафоти тўғрисидаги ахборотни ўқиётган эди. «Совет кишилари Ю. В. Андроповнинг вафотидан чуқур ва астойдил қайғурмоқдалар»,— дейилади Американинг бошқа бир **«Эй-би-си»** телекомпаниясининг Москвадан берган репортажида.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Юрий Владимирович Андропов ядро уруши хавфини батамом англаётган сиёсий арбоб эди, деди Американинг таниқли сиёсий арбоби, АҚШнинг СССРдаги собиқ элчиси **А. Гарриман.** У махсус баёнотда Ю. В. Андропов вафоти муносабати билан бутун совет халқига чуқур ҳамдардлик изҳор этди.

Шу кунларда Ҳиндистонда чуқур ва қайғули мотам ҳукм сурмоқда. Президент саройи ҳамда мамлакат штатлари, иттифоқ территориялари қонун чиқарувчи мажлисларининг бинолари узра миллий байроқлар қуйи эгиб қўйилган, барча расмий тадбирлар бекор қилинган. Ҳиндистонда қалин дўстлик ва ҳамкорлик алоқалари билан боғланган мамлакатнинг раҳбарига нисбатан зўр иззат-ҳурмат белгиси сифатида уч кунлик расмий мотам бошланди. «Ю. В. Андропов халқаро муносабатларнинг бутун комплексида ўчмас из қолдирди, деб уқтиради **«Пэтриот»** газетаси.— АҚШнинг иғвогарликлари тўхтовсиз давом этиб турган оғир бир шароитда у қатъий ва самарали раҳбарликни таъминлади. Совет Иттифоқи унга қарши қаттиқ иқтисодий жазо чоралари кўрилганида ўз экономикасининг яшаш қобилиятини ҳам намойиш қилди. Ҳиндистон халқи учун Ю. В. Андропов Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи ўртасидаги мавжуд дўстлик ва ўзаро манфаатли муносабатлар давомийлигининг рамзи эди. Унинг вафоти барча ҳиндларнинг қалбини қаттиқ қайғу-аламга тўлдирди».

Бутун араблар дунёси каби Сурия халқи ҳам қалин ва содиқ дўстидан жудо бўлди, дейилади Сана агентлигининг шарҳида. Ўртоқ Ю. В. Андроповнинг ҳаёти социализм ва тинчлик идеаллари учун, планетамизда халқлар озодлиги ва тараққиёти учун, янги уруш хавфини тугатиш ва халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш учун курашчи ҳаётининг намунаси эди. Сурия халқи Ю. В. Андроповни совет халқи билан араб халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлаш ишига ғоят катта ҳисса қўшган дўст Совет Иттифоқининг раҳбари деб билади. Ю. В. Андроповнинг номи янги уруш хавфини бартараф этиш учун, ер юзида мустаҳкам тинчлик ўрнатиш учун, тинчлик, озодлик ва социал тараққиёт учун курашаётган барча кишиларнинг қалбида сақланиб қолади. Совет раҳбарининг вафоти — бутун инсоният учун ғоят катта жудоликдир.

«Жорнал ди ангола» газетаси қуйидагиларни ёзади: Совет Иттифоқи — низоли халқаро масалаларни куч билан ҳал этишга қатъий қаршидир. Урушларсиз дунё — совет ташқи сиёсатининг идеалидир. Москвада айтилганидек, Коммунистик партия билан Совет давлати турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципларини қатъият билан изчил амалга ошираверадилар.

(ТАСС, 11 февраль).

Тошкент «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмаси токари В. Погорелов, Оққўрғон тикувчилик фабрикаси бичиқчиси Н. Ноғайлар шахсий мусобақада пешқадамлик қилишяпти. Улар нормани 120 процентга етказиб бажаришмоқда.

А. Тўраев ва Ҳ. Аввалов фотолари.

ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИ РАВНАҚИ

МОДДИЙ БАЗА ҲАМКОРЛИКДА ЯРАТИЛМОҚДА

Муртазо Султонов 1937 йилда Тошкент шаҳрида туғилган. 1961 йилда Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтини тугатган. Бинокор—инженер. Иқтисод фанлари кандидати. СССР Олий таълими аълочиси. 1963 йилдан бери СССР Журналистлар Союзининг аъзоси. СССР Министрлар Совети мукофотининг лауреати. Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган бинокор. Институтни тугатгандан кейин Урганч ва Тошкент шаҳар қурилишларида, Ўрта Осиё Давлат Қурилиш Комитетида, Республика Давлат Қурилиш Комитетида, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати бўлимларида ишлади.

1972 йил август ойидан бери Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигида министр ўринбосари лавозимида ишлаб келмоқда.

1983 йилда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика бинокорлик ташкилотларида кўп йил ишлаганлиги ва Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ўқув юртларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшганлиги учун Муртазо Султонович Султоновга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвонини берди. Қуйида биз М. СУЛТОНОВнинг республикамиз олий ва ўрта махсус ўқув юртлари моддий-техника базасини мустаҳкамлаш соҳасида қилинаётган ишлар ҳақидаги мақоласини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

КПСС XXVI съездида қабул қилинган «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари»да 10 миллионга яқин олий ва ўрта махсус маълумотли мутахассис тайёрлаш, уларнинг билим даражасини ошириш ҳақида, халқ хўжалигида бу мутахассислардан фойдаланишни яхшилаш вазифалари қўйилди.

Бу жиддий вазифаларни ҳал қилиш биргина ўқитиш даражасигагина боғлиқ бўлиб қолмай, балки олий ва ўрта махсус ўқув юртлари моддий-техника базасининг имкониятларига ҳам бевосита боғлиқдир.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Олий мактабни янада ривожлантириш ва мутахассислар тайёрлаш сифатини ошириш тўғрисида»ги қарорида таъкидланганидек, тармоқ министрликлари ҳамда идораларининг ўқув юртлари моддий-техника базасини мустаҳкамлашдаги конкрет иштироки мазкур тармоқнинг фан-техника ва ижтимоий тараққиётини таъминлашда муҳим омилдир.

Бунда Иттифоқ министрликлари ҳамда идораларининг ҳамкорлик йўли билан ўқув юртларининг янги корпуслари, лабораториялар, ўқув-ишлаб чиқариш марказларини бунёд этишда қатнашаётганликлари катта аҳамиятга эга. Албатта, бундай ҳамжиҳатликка ўз-ўзидан эришиб бўлмайди.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим Министрлиги олиб бораётган кўп қиррали ташкилий ишлар туфайли республикадаги ўқув юртларининг моддий-техника базасини ривожлантиришда муайян силжишга эришилди. Ҳозир Тошкент политехника институти, Тошкент халқ хўжалиги институти, Тошкент енгил саноат ва тўқимачилик институти, В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети, Янгийўлдаги озиқ-овқат техникуми, Тошкент электромеханика, Тошкент ва Ангрен қурилиш техникумларининг ўқув лаборатория корпуслари, ошхоналари, спорт заллари Иттифоқ миқёсидаги ўнлаб министрликлар ва давлат комитетларининг капитал маблағлари ҳисобига қурилмоқда. Республикамизнинг кўпгина министрликлари ва идоралари ҳам ўз капитал маблағлари билан олий ўқув юртлари ҳамда техникумларининг ўқув лаборатория корпусларини бунёд этишда фаол қатнашмоқдалар.

Масалан, автомобиль транспорти, автомобиль йўллар қурилиши ва фойдаланиш министрликлари капитал маблағлари ҳисобига Тошкентда Автомобиль транспорти ва йўл қурилиши институтининг ўн қаватли ўқув лаборатория комплекси, бир йўла 400 киши овқатланадиган ошхонаси, йирик кутубхона ва мажлислар зали бинолари қуриб битказилмоқда. Институтнинг бу барча қулайликларга эга бўлган янги комплексига 9,5 миллион сўм капитал маблағ сарфланади. Ҳозиргача мазкур иккита ўн қаватли ўқув лаборатория корпуслари, 400 ўринли ошхона биноси фойдаланишга топширилди.

Студентлар кутубхонаси, мажлислар зали эса яқин орада битади ва институт ректорати биносининг қурилиши давом эттирилади.

Айни пайтда Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг пахтани қайта ишлаш факультети студентлари учун йирик ўқув лабораторияси қад кўтармоқда. Институт талабалари яқинда кўчиб ўтган иккита тўққиз қаватли ётоқхона эса кўрки, қулайлиги билан ўз эгаларини хушнуд этди.

Тошкент Совет савдоси, Ангрен қурилиш, Ангрен план-иқтисод, Олмалиқ тоғ-металлургия техникумларининг ҳам моддий базалари анча мустаҳкамланди. Уларнинг айримлари янги ўқув корпусларига кўчиб ўтган бўлсалар, айримларида янги ётоқхоналар, лабораториялар, спорт заллари, ошхоналар қад кўтарди. Қатор ўрта махсус ўқув юртлари машиналар билан таъминланди.

Шунингдек, капитал қурилиш ишлари Тошкент қурилиш техникуми, Тошкент электромеханика техникумларида ҳам жадаллик билан олиб борилганлигини таъкидлаш ўринлидир. Тошкент юридик ва Тошкент кинотехникумларида эса ётоқхона қуриш, ўқув корпусини кенгайтириш тадбирлари кўзда тутилмоқда.

Бир сўз билан айтганда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Советининг катта ёрдамлари туфайли биз Иттифоқ, Иттифоқ-республика, республика министрликлари ва идоралари томонидан 136 миллион сўмдан зиёд капитал маблағ ажратилишга эришдик. Ўтган йили Москвага бориб, 1984 йил қурилишлари учун 62 та Иттифоқ Министрликлари қабулида бўлиб, шулардан 43 министрликдан 26.650 минг сўм капитал маблағ ажратилишига муваффақ бўлдик.

Министрлик бўйича 1971 йилда ўқув корпуслари ва ётоқхоналар қурилиши ҳажми 6,1 миллион сўмни ташкил қилар ва қардош республикаларнинг олий ва ўрта махсус таълим министрликлари орасида ўнинчи ўринни эгаллар эди. Амалга оширилган катта ташкилотчилик ишлари натижасида Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ҳозир анча олға қадам ташлади. Ўз қарамоғида 178 та олий ўқув юрти бўлган РСФСР олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг 1984 йил қурилиш ҳажми 72,5 миллион сўмни ташкил қилган ва иттифоқдош республикалар министрликлари орасида биринчи ўринни эгаллаган бўлса, бизнинг министрлигимизда 12 та олий ўқув юрти бўлишига қарамасдан йиллик капитал қурилиш ҳажми 38,5 миллион сўмни ташкил этди ва Иттифоқда иккинчи ўринни эгаллади. Кейинги ўн бир йил ичида министрлигимизга қарашли олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг моддий техника базасини яратиш учун 200 миллион сўмдан ортиқ капитал маблағ сарфланди. Бу давр ичида умумий майдонлари 362 минг квадрат метр бўлган 43 та йирик ўқув-лаборатория корпуслари, 240 минг квадрат метр бўлган 20 минг ўринли 49 та ётоқхона, 1460 ўринли 5 та йирик ошхона бинолари, 15 минг квадрат метр бўлган 10 та замонавий спорт заллари қуриб фойдаланишга топширилди. Шу йилларда ўқув юртлари учун 64 миллион сўмлик ўқув ва илмий ишлар олиб бориш учун зарур бўлган асбоб-ускуналар ва мебеллар сотиб олинди.

Умуман олганда министрлигимиз 1983 йилда капитал қурилиш планларини бажариш бўйича Иттифоқчи республикалар олий ва ўрта махсус таълим министрликлари ўртасида биринчи ўринни эгаллаб, пландан ташқари 676 минг сўмлик капитал маблағни ўзлаштирди.

Аммо, ҳали ишимизда фойдаланилмаётган кўпгина резерв ва имкониятлар ҳам бор. Олий ва ўрта махсус ўқув юртларидаги капитал қурилишига доир зарур топшириқларни муваффақиятли адо этиш мақсадида ажратилган маблағлар самарадорлигини ошириш, бунинг учун қўшимча тадбирларни кўриш талаб қилинади. Зиммамизда катта ва масъулиятли вазифалар турибди.

Тошкент политехника институтида бу йил жуда катта қурилиш ишлари олиб борилади. Пойтахтимизнинг студентлар шаҳарчасида политехника институтининг йирик, умумий таннархи 12,5 миллион сўм турадиган бош ўқув корпуси қурилиши бошланади. Бу институтнинг нефть ва газ факультети учун ўқув лаборатория корпусини қуриш ҳам давом эттирилади. Трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги факультетининг барча қулайликларга эга бўлган ўқув корпусини қуришга киришилади. Чет эллардан келиб Тошкент политехника институтида таълим олаётган хорижий студентлар яқин келажакда 966 ўринли 9 қаватли ётоқхонада истиқомат қила бошлайдилар.

Шу кунларда В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети қошидаги амалий физика илмий-текшириш институти учун махсус лаборатория корпуси қурилишида охирги пардозлаш ишлари олиб борилмоқда. Университет территориясидаги бошқа қатор ўқув корпуслари қурилиши ҳам жадал давом эттирилмоқда. Тошкент халқ хўжалиги институти студентлари Шароф Рашидов проспектидаги 14 қаватли ўқув лаборатория корпусидан бу йил фойдалана бошлайдилар.

Олий ва ўрта махсус ўқув юртлари моддий базасини мустаҳкамлаш йўлида амалга оширилаётган бу тадбирлар шубҳасиз талабаларнинг пухта билим олишларини таъминлайди ва халқ хўжалигимизга малакали кадрлар тайёрлаб беришда янги-янги қулайликлар яратади.

Муртазо СУЛТОНОВ,
Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрининг ўринбосари.

УНУМДОРЛИК, ТАННАРХ, ДАРОМАД

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ДЕКАБРЬ (1983 ЙИЛ) ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

● Меҳнат унумдорлигини 1 процент ошириш ва маҳсулот таннархини 0,5 процент камайтириш ҳисобига 32 минг 500 сўм иқтисодий самара оламиз.
● 85 процент пахта юқори сортга сотилади.
● Ўтган йили 616 минг сўм соф фойда олинди. Бу йил соф фойда пландагидан 1,5 баравар кўпаяди.
● Нарядсиз ишлаш системаси янада такомиллашади, асосий ҳосил машинада териб олинади. Бу йил ҳам мактаб ўқувчилари дала ишлари ва пахта йиғим-теримига жалб этилмайди.

Ўтган йил оғир келганлигига қарамай, пахтачиликда яхши натижаларга эришдик. 1020 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 33,5 центнер ўрнига 44,1 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди. Тўғри, ҳосилдорлик аввалги йиллардагига нисбатан кам бўлди. Бироқ, иқтисодий кўрсаткичларни бир-бирига таққосласак, эришилган ютуқлар ҳар жиҳатдан салмоқли эканлиги маълум бўлади.

Давлатга планга қўшимча сотилган 1083 тонна пахта 675 минг сўм бўлиши керак эди. Амалда эса планга қўшимча олинган пул даромади 1 миллион 175 минг сўмни ташкил этди. Демак, пландан ортиқчи етиштирилган пахта 500 минг сўм қўшимча даромад келтирди.

Бунинг асосий сабаби шундаки, юқори сортли пахта йил бошида планлаштирилганига нисбатан анча кўп бўлди. Шу туфайли бир тонна пахта ўртача 468 сўм ўрнига 624 сўмдан сотилди.

Бундан ташқари, ҳар бир агротехник тадбирни амалга оширишда яъни суғориш, озиқлантириш, культивация ўтказиб, кимёвий дорилар сепишда экиннинг талабини ҳисобга олиб иш юритиш ҳам даромадни белгилайдиган омиллардир. Шу омилларга тўла амал қилинганлиги учун умумий пул даромади пландаги 1 миллион 634 минг ўрнига 2 миллион 811 минг сўмни ташкил этди.

Лекин иқтисодий кўрсаткичларимизни янада яхшилаш учун ҳали кўп иш қилишимиз мумкин. КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумида вазифалар аниқ ва равшан белгилаб берилди. Айниқса, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш муҳимлиги уқтирилди.

Ўтган йили колхозимизда **бир центнер пахта етиштириш пландаги 39 сўм 63 тийин ўрнига 28 сўм 91 тийинга тушди.** Тўғри, биз колхозчиларга йил давомида бериб борилган мукофот пулларини қўшиб ҳисоблаётганимиз йўқ. Етиштирилган пахтанинг асосий таннархини белгилашда мавсум давомида тўланган иш ҳақи, сарфланган минерал ўғитлар, кимёвий дорилар, ёнилғи-мойлаш материаллари, техника воситаларининг амортизацияси ва эҳтиёт қисмлар қийматини ҳисобга олиш ўринлидир.

Агар мукофотлар ва рағбатлантирувчи қўшимча ҳақларни ҳам жамлаб ҳисоблайдиган бўлсак, бир центнер пахта етиштириш учун 48 сўм 75 тийин сарфланганлиги маълум бўлади. Бу йил бошида планлаштирилганидан кўп, албатта. Бироқ, **биз пахтанинг ҳар центнерини давлатга 62 сўм 40 тийиндан сотдик. Шунинг учун ҳам фақат пахтанинг ўзидан пландаги 433 минг сўм ўрнига 616 минг сўмдан зиёд соф фойда олдик. Бундан хўжалик ҳам, колхозчилар ҳам анчагина манфаатландилар. Колхозимиз бўйича ўртача ойлик иш ҳақи 269 сўмни ташкил этди. Ҳар бир колхозчи мавсум давомида олган даромадининг ҳар бир сўмига йил охирида 1 сўм 50 тийиндан қўшимча ҳақ олди.**

1983 йилги мураккаб шароитда бундай иқтисодий кўрсаткичларга эришиш қувончли, албатта. Бироқ, биз йил якунларини таҳлил қилар эканмиз, фойдаланилмай қолаётган резерв ва имкониятлар ҳали кўп эканлиги ойдинлашмоқда. Иқтисодий самарадорликни, тежамкорликни кучайтиришни кўзлаб астойдил иш юритадиган бўлсак, ютуқлар салмоғи ошаверади. Зотан, КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленумида **меҳнат унумдорлигини пландан ташқари 1 процент оширишга, маҳсулот таннархини қўшимча 0,5 процент камайтиришга эришиш вазифаси қўйилгани, буни партиянинг планга қўшимча топшириғи, деб билиш кераклиги** таъкидланганлиги бежиз эмас. Бу вазифанинг жуда долзарб ва муҳим эканлиги тушунарли. Унга ҳар томонлама жиддий ёндашиш лозим бўлади. Навбатдаги ишларни режалашда, социалистик мажбурият шартларини ишлаб чиқишда барча имкониятларни синчковлик билан ҳисобга олиш талаб этилади.

Деҳқончиликда ишнинг пировард натижаси кўп жиҳатдан об-ҳавонинг қандай келишига, сув билан таъминланишга боғлиқ бўлади. Лекин шунга қарамай, деҳқончиликда ҳам унумдорликни ошириб, таннархни арзонлаштиришнинг резерв ва имкониятлари оз эмас. Уддабурон деҳқон ҳар қандай шароитда ҳам меҳнат ва бошқа ресурсларни ортиқча сарфламасдан туриб мўл ҳосил ва мўмай даромад олиши мумкин.

Биз ҳам янги хўжалик йилида иқтисодий самарадорликни оширишни таъминлайдиган қандай имкониятлар мавжуд эканлигини ҳисоблаб чиқдик. Агар меҳнат унумдорлиги бир процент оширилса, сарф-ҳаражат пландагига нисбатан 24 минг 500 сўм кам бўлади. Пахтанинг таннархи 0,5 процент арзонлаштирилса 8200 сўмлик маблағ тежаб қолинади. Демак, биз партиянинг планга қўшимча топшириғини бажаришга эришсак, йил давомида жами 32 минг 500 сўмлик иқтисодий самара кўрамиз.

Хўш, бунга қандай қилиб эришамиз?

БИРИНЧИДАН, биз кўп йиллардан бери пахтачиликда нарядсиз системани қўлламоқдамиз. Унинг афзалликлари амалда тўла исботланди. Илғор усул шарофати билан мавжуд техника воситалари беҳуда уринтирилмай, керак пайтда юксак унум билан ишлатилмоқда. Пахта ҳосилининг асосий қисми четдан ёрдамчи кучи жалб қилмай, фақат машиналарда йиғиштириб олинмоқда. Натижада кўплаб ёнилғи-мойлаш материаллари, эҳтиёт қисмлар ва пул маблағлари тежалаётир.

ИККИНЧИДАН, ғўзага ишлов беришнинг комплекс системасини қўллаймиз. Масалан, бизнинг шароитимизда ғўзалар тўрт марта суғорилади. Ҳар сувдан сўнг икки марта культивация ўтказилмаса, ғўзанинг ривожи яхши бўлмайди. Демак, мавсумда ғўза қатор оралари камида саккиз марта юмшатилиши керак. Бу пайтда биз тракторларга фақат культиваторларни тиркамай, ғўзанинг талабига қараб ўғит соладиган механизмларни ҳам осамиз. Шунингдек, культивация билан бир йўла химиявий дорилар сепилади.

УЧИНЧИДАН, ғўзани ягана қилишда, чопиқ пайтида ва ҳосилни йиғиб-териб олишда четдан ёрдамчи куч мутлақо жалб этилмайди. Ҳатто мактаб ўқувчилари кучидан ҳам фойдаланмаймиз. Шунинг ўзиёқ пахтанинг таннархини кескин арзонлаштиришга олиб келади.

Шу мақсадда оммавий-сиёсий ва ташкилий тарбиявий ишларнинг моҳияти, колхозчиларнинг бутун куч-ғайратини бу йил пахта ҳосилдорлигини 50 центнерга етказишга, бошқа соҳаларда ҳам план ва социалистик мажбуриятларнинг ортиғи билан бажарилишини таъминлашга сафарбар этамиз.

М. ПУЛАТОВ,
Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг раиси.

А. БОЙМИРЗАЕВ,
бош экономист.

Т. АЙТБОЕВ,
бош бухгалтер.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

ФАВҚУЛОДДА СЕССИЯ

КОБУЛ. Бу ерда Бабрак Кармал раислигида Афғонистон Демократик Республикаси Революцион Кенгашининг фавқулодда сессияси бўлди.

Сессия қатнашчилари, деб хабар қилади Бахтар агентлиги, давлат ҳокимияти ва республикани бошқариш маҳаллий органлари тўғрисида қонун қабул қилдилар. Улар Совет Иттифоқининг тинчликсевар ташқи сиёсати якдиллик билан қўллаб-қувватланган резолюция текстини маъқулладилар.

Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, АДР Революцион Кенгашининг Раиси Бабрак Кармал сессияда нутқ сўзлаб, Совет Иттифоқи тинчлик ва хавфсизлик учун, қуролланиш пойгасини жиловлаш учун курашни Америка империализмининг халқ манфаатларига зид йўлига қарама-қарши қўяётганлигини таъкидлади. Ядро ҳалокатининг олдини олишга, инсоният цивилизациясининг тинч келажагини таъминлашга ўз куч-ғайратларини Совет Иттифоқи билан бирга сарфлаш планетамиздаги барча софдил кишиларнинг бурчидир, деди у.

ХДХФ ҚАТЪИЙ ҚОРАЛАДИ

БЕРЛИН. Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси (ХДХФ) Байрут ва Ливаннинг бошқа шаҳарлари АҚШнинг ҳарбий кемаларидан ваҳшиёна тўпга тутилганлигини қатъий қоралади. Федерациянинг бу ерда тарқатилган баёнотида, юзлаб кишилар, аввало хотин-қизлар ва болалар қароқчиларча ҳужум қурбонлари бўлганлиги таъкидланди.

Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси, дейилади ҳужжатда, АҚШнинг Ливан халқига қарши агрессияси дарҳол тўхтатилишини талаб қилади. Федерация кўп миллатли барча қуролли кучлар Ливан территориясидан ҳеч қандай шартсиз дарҳол батамом олиб чиқиб кетилишини талаб этади.

ТИНЧЛИК ТАРАФДОРЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

ЮВЯСКЮЛЯ. Финляндиянинг жанубидаги шу шаҳарда тинчлик тарафдорларининг учрашуви очилди. Учрашув Финляндия коммунистик ва социал-демократик партиялари, касаба союз, ёшлар ва хотин-қизлар ташкилотлари уюштирадиган анъанавий «Ювяскюля-84» маданият фестивали доирасида ўтмоқда.

Учрашув қатнашчилари урушнинг олдини олиш масалаларини, урушга қарши ҳаракат вазифаларини кўриб чиқадилар. Шу муносабат билан касаба союзларининг, оммавий ахборот воситаларининг, санъат ходимларининг роли муҳокама қилинади.

СССР, ГФР, Норвегия ва АҚШдан тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг вакиллари ҳам учрашувга келдилар.

КОНАКРИДА КОНФЕРЕНЦИЯ

КОНАКРИ. БМТнинг Африка учун иқтисодий комиссиясига аъзо бўлган мамлакатлар транспорт, коммуникация ва планлаштириш министрларининг конференцияси Гвинея пойтахтида ўз ишини тугаллади. Конференция қатнашчилари 1988 йилгача бўлган даврда транспорт ва коммуникацияларни ривожлантириш программасини ишлаб чиқдилар. Ҳужжатда жумладан жами 18400 миллион долларлик мингдан кўпроқ лойиҳани амалга ошириш кўзда тутилади.

Гвинея Халқ Революцион республикасининг президенти Аҳмад Секу Туре учрашувни ёпа туриб, янги программа Африкадаги барча мамлакатларнинг манфаатларини ифода этажагини айтди. Шу программани биргаликдаги куч-ғайрат билан рўёбга чиқаришга кўмаклашишда қитъанинг мустақил давлатлари роль ўйнашлари керак, деб таъкидлади у. А. Секу Туре программада кўзда тутилган катта ва кичик регионал лойиҳаларнинг амалга оширилиши ғоят муҳим эканлигини уқтирди.

НОРОЗИЛИК БАЁНОТИ

ТОКИО. Япония-Корея дўстлик жамияти Пентагоннинг шу йил июнидан бошлаб АҚШ 7-флотининг Япония портларидаги базаларда жойлашган кемаларини ядровий зарядли «Томагавк» қанотли ракеталари билан таъминлашга киришиш режаларига қарши норозилик баёноти берди.

Ҳужжатда, АҚШ ва Жанубий Корея қуролли кучларининг «Тимспирт-84» деган маҳфий ном остида Корея ярим ороли соҳиллари яқинида авж олиб кетган кенг кўламдаги машқларига қарши норозилик ҳам билдирилади, Япония билан АҚШнинг кенгайиб бораётган ҳарбий-сиёсий ҳамкорлиги хатарли эканлиги уқтирилади.

ТАЛОНЧИЛИК СИЁСАТИ ҚОРАЛАНДИ

ВАШИНГТОН. 12 февраль. (ТАСС). Рейган маъмуриятининг Яқин Шарқдаги талончилик сиёсати халқаро кескинликни кучайтиришга олиб боради ҳамда ялпи тинчлик ва халқлар хавфсизлигига жиддий хатардир. Америка пойтахтида бўлиб ўтган «уруш хавфи ва Ливан танглиги» мавзуидаги конференция қатнашчиларининг сўзлаган нутқлари замирида ана шу фикр ётади. Конференцияни камситишга қарши Америка-Араб комитети ташкил этди.

Анжуманда қабул қилинган баёнотда, президент Рейган Ливан территориясини ёпирилиб тўпга тутиш тўғрисида буйруқ бериши билан бирга, шу мамлакатнинг халқига қарши эълон этилмаган уруш ҳам бошлади, деб таъкидланади. Ҳужжатда АҚШ конгресси мудҳиш хунрезликка барҳам бериш учун қатъий чоралар кўришга даъват этилади.

М. ТУННИНГ АЙТГАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 12 февраль. (ТАСС). АҚШнинг Москвадаги собиқ элчиси Малкольм Тун Қўшма Штатлар билан Совет Иттифоқининг Яқин Шарқда, жумладан Ливанда тинчлик ўрнатиш ва вазиятни барқарор қилиш йўлида биргалашиб куч-ғайрат сарфлашлари лозим, деди. У **Си-эн-эн** телекомпаниясининг программасида гапириб, менинг фикримча Совет Иттифоқининг иштирокисиз Яқин Шарқ проблемасини ҳеч қандай бартараф этиб бўлмайди, деб таъкидлади. Америка маъмурияти буни тушунади ва қанчалик тез тушуниб етса, шунчалик яхши бўлур эди, деган умиддаман, деб таъкидлади **М. Тун.**

МАМЛАКАТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНАДИ

ТРИПОЛИ. Бу ерда Ливия қонун чиқарувчи ва ижроия ҳокимиятининг олий органи — Ялпи Халқ Конгресининг навбатдаги сессияси очилди. Сессия қатнашчилари мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантириш масалаларини кўриб чиқадилар. Ливия миллий экономикасини янада ривожлантиришга қаратилган бир қанча қонунларни қабул қиладилар.

Маҳаллий матбуотнинг хабар қилишича, сессияда ташқи сиёсат проблемалари, шу жумладан Яқин Шарқдаги аҳвол ҳам муҳокама қилинади. Исроилнинг Ливанга қарши агрессияси ва шу суверен мамлакатнинг ички ишларига Американинг қуролли аралашуви натижасида Яқин Шарқдаги аҳвол ғоят кескинлашиб кетди.

(ТАСС, 12 февраль).

● АҚШ. Нью-Йорк марказн — Бродвейда чодир қурган бу кишилар америкалик уй-жойга муҳтожларнинг вакилларидир. Улар шаҳар марказида чодирдан бошпана қуриб, ҳукумат эътиборини ўзларининг қашшоқ аҳволига шу тариқа жалб этишга ҳаракат қилдилар. Аммо полиция уларни тез орада бу ердан қувиб юборди.

АДН—ТАСС фотоси.

Тошкент метросининг Ҳ. Олимжон номли станцияси яқинида Ўзбекистонда энг йирик китоб растаси биноси қурилмоқда. Уни «Главмосстрой»га қарашли 220 қурилиш бошқармаси коллективи жадал суръатлар билан барпо этмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

ЧИНОЗ ҚУРИЛИШЛАРИ

КИРОВ номли колхозда бўлсангиз, сизни албатта «Пахта» посёлкаси марказида барпо этилган хиёбонга таклиф қилишади. У шунчаки кўнгил очар, хушманзара жойгина эмас — қаҳрамон хиёбони. Комплекс тўрига икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофотининг лауреати марҳум Турсуной Охунованинг бюсти ўрнатилган. Киши назарида машҳур пахтакор олис, зумрад далаларга ишонч, қатъият билан тикилиб турганга ўхшайди.

Қаҳрамон хиёбони Советлар мамлакатида оддий ўзбек аёлининг меҳнат туфайли эъзоз топганлигининг, халқ меҳр-муҳаббатини қозонишдек буюк бахтга сазовор бўлганлигининг ёрқин ифодасидир.

Яқиндагина барпо этилган маданият ва истироҳат боғи эндиликда сўлимлиги ва гўзаллиги билан посёлка кўркига кўрк қўшиб турибди. Камалаксимон фавворалар тунги чироқлар нурида ранг-баранг товланади.

«Пахта»ликлар ўз колхозлари билан ҳақли равишда фахрлансалар арзийди. Қаҳрамон хиёбонида очилган «Меҳнат шон-шуҳрати» музейи экспонатлари Киров номли колхознинг бой тарихи, бугуни ва ёрқин келажаги ҳақида ҳикоя қилади. Қаҳрамоннинг бюсти қад ростлаган хиёбон ҳамда музей, маданият ва истироҳат боғи йирик бир ансамблни ташкил этади.

Бундай бунёдкорлик ишлари Чиноз районида кенг кўламда олиб борилмоқда. Шу кунларда «Партия XXIV съезди» совхозида Ильич экспериментал посёлкаси қурилиши қизғин тус олиб кетган. Ҳозиргача посёлкада 5 минг квадрат метр ҳажмли турар-жой қуриб битказилди. Уларнинг барчаси газ ва иссиқ сув билан тўлиқ таъминланган.

Бу йил охиригача 140 ўринли болалар боғчаси, 624 ўринли мактаб, 150 ўринли шифохона, 720 нафар ўқувчига мўлжалланган ҳунар-техника билим юрти биноларини қурилишини ниҳоясига етказиш кўзда тутилган.

Албатта, район меҳнаткашларининг фаровон турмуш кечиришларида йил сайин турли соҳаларда қўлга киритилаётган муваффақиятлар муҳим омиллардан бири бўлмоқда. Ўтган йили район заршунослари эл хирмонига 32 минг тоннага яқин «оқ олтин» ҳадя этдилар. Қишлоқ хўжалиги, саноат, қурилиш бўйича зиммага олинган план-топшириқлар ҳам зиёдаси билан адо этилмоқда.

Сўнгги йилларда район маркази қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Бу ерда қурилаётган кўп қаватли шинам уйлар, равон кўчалар, универсам, 5 минг ўринли стадион, маиший хизмат уйи ва бошқа объектларнинг барчаси замонавий архитектура талаблари даражасида бўлиб, шаҳар қурилишининг бош планига мувофиқ барпо қилинмоқда.

Шунингдек, райондаги барча хуторларни 1988 йилгача тугатиш планлаштирилган. Ўн биринчи беш йиллик охиригача 15 минг квадрат метр турар-жой бинолари қурилишининг кўзда тутилиши ҳам меҳнаткашларнинг турмуш шароитини яхшилаш борасидаги ғамхўрлик ифодасидир.

Районда кўкаламзорлаштириш ишларига алоҳида эътибор беріляпти. Бу борада ҳашар усулидан фойдаланиш самарали бўлмоқда. Ҳар йили кўплаб мевали ва манзарали дарахтлар кўчатлари ўтқазилмоқда.

— Районимиз посёлка ва қишлоқларини ободонлаштириш ишларида Нусратулла Исматуллаев, Эркин Жангиров, Муртоз Шаҳрибонов, Мирсаид Абдукаримов сингари депутатларимиз ташаббус кўрсатмоқдалар, — дейди район ижроия комитети раисининг ўринбосари Санжар Эргашев, — бундан кейин ҳам меҳнаткашларнинг талаб-эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда иш юритиш, қишлоқларни янада ободонлаштириш ишлари район ижроия комитети ва депутатларнинг эл олдидаги олий мақсадлари бўлиб қолаверади.

Ҳа, ҳақиқатан ҳам Чиноз чиройини очиш учун катта ишлар амалга оширилмоқда. Тузилаётган тадбирлар, бажарилаётган ишлар бу фикрни исбот этиб турибди.

З. АЗИМОВА.

БИЗНИНГ КОНСУЛЬТАЦИЯ

ЯНГИ УЙ-ЖОЙ ҚОНУНИ АМАЛДА

1984 йил 1 январдан Ўзбекистон ССРнинг янги уй-жой Кодекси кучга кирди. Шу муносабат билан редакциямизга меҳнаткашлардан кўплаб хатлар келмоқда. Бу саволларга Ўзбекистон касаба союзлари Советининг штатсиз ходими, «Тошкент ҳақиқати» жамоатчи консультация бўлимининг аъзоси юрист А. Ҳасанов жавоб беради.

САВОЛ: Бизнинг оиламиз олти кишидан иборат. Ҳозир истиқомат қилаётган уйимиз 29 квадрат метрни ташкил этади. Яқинда янги уй-жой Кодекси қабул қилинди, деб эшитдик. Шунга биноан турар-жой шароитимизни яхшилаш учун қаердан рўйхатга ўтишимиз мумкин ва унинг тартиби қандай? Уй-жой нормаси бир кишига неча квадрат метрни ташкил қилади?

К. АЗИМОВА,
И. АЗИМОВ.
Чирчиқ шаҳри.

ЖАВОБ: Ўзбекистон ССР Олий Советининг еттинчи сессияси республиканинг уй-жой Кодексини қабул қилди ва у 1984 йил 1 январдан бошлаб ҳаётга татбиқ қилина бошланди.

Янги қонун уй-жой шароитини яхшилашга муҳтож бўлган ҳамма гражданларни давлат ёки жамоат уй-жой фондига қарашли уйлардан фойдаланиш учун турар-жой олишдаги ҳуқуқларини атрофлича белгилаб беради.

Кодекснинг 35-моддасига асосан сиз уй-жой шароитини яхшилашга муҳтож шахс деб топилишингиз ва иш жойингиздан ҳисобга олинишингиз керак. Агар сизнинг хоҳишингиз бўлса, шунингдек истиқомат қилаётган жойингиздан ҳисобга олинишингиз мумкин. Ушбу қонунга биноан уй-жой майдонининг нормаси янги кодексда ҳар бир киши бошига 9 квадрат метрдан 10 квадрат метрга кўпайтирилган. Айрим категориядаги гражданларга уй-жой нормасидан ташқари имтиёзли равишда қўшимча саҳн берилиши ҳам кўрсатилган.

САВОЛ: Мен бир неча йилдан бери иш жойимда уй-жой шароитимни яхшилаш учун рўйхатда тураман. Яқинда эгизак фарзандлар кўрдик. Айтишларига қараганда оилада эгизак фарзандлар туғилса навбатсиз турар-жой билан таъминланиш мумкин экан? Шу тўғрими? Биринчи навбатда турар-жой беришнинг навбатсиз уй-жой беришдан фарқи борми?

Н. ШАРИПОВ,
Оржоникидзе райони,
Қибрай посёлкаси.

ЖАВОБ: Аввало шуни айтиш керакки, биринчи навбатда турар-жой бериш ва турар-жойни навбатсиз бериш бир-биридан фарқ қилади. Уй-жой Кодексининг 43-моддасига асосан турар-жой билан биринчи навбатда таъминланиш ҳуқуқига эга бўлган шахсларнинг рўйхати кўрсатилган. Жумладан, бундай имтиёздан Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва урушда ҳалок бўлган ёки бедарак йўқолган жангчилар (партизанлар)нинг оилалари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, уччала даражали Шуҳрат ордени, Меҳнат шуҳрати, шунингдек «СССР Қуролли Кучлари сафида Ватанга хизмат қилгани учун» орденлари билан мукофотланган шахслар, I ва II группа меҳнат инвалидлари, ишлаб чиқариш соҳасида узоқ ва ҳалол меҳнат қилган ишчи ва хизматчилар, «Қаҳрамон она» унвонига сазовор бўлган оналар, беш ва ундан ортиқ болани тарбиялаб ўстирган оналар ҳамда ёлғиз оналар, эгизаклар туғилган оилалар фойдаланиши мумкин.

Турар-жойни навбатсиз бериш эса ушбу Кодекснинг 44-моддаси рўйхатига киритилган. Жумладан, уйлари табиий офат натижасида яшаш учун яроқсиз бўлиб қолган гражданларга, аспирантурани, клиник ординатурани, олий, ўрта махсус, ҳунар-техника ва бошқа ўқув юртларини тамомлаган ва тақсимот йўли билан бошқа жойга ишга юборилган гражданларга, давлат болалар муассасаларидан қариндош-уруғларидан, ҳомийлари ёки васийлариникидан қайтиб келган ва қонун бўйича улар илгари турар-жойини олиш ҳуқуқи сақлаб қолинган, лекин бу турар-жойга кўчиб келиш иложи бўлмаган гражданларга ва қонунларда кўзда тутилган бошқа ҳолларда турар-жойни навбатсиз олиш имтиёзи кўрсатилган. Демак, сиз навбатсиз эмас, биринчи навбатда турар-жой билан таъминланиш ҳуқуқига эгасиз.

САВОЛ: Менинг турмуш ўртоғим сил касаллигининг очиқ формаси билан оғриб, ҳозир ҳам даволанишни давом эттираяпти. Оиламиз тўрт кишидан иборат. Врачлар даволаниб бўлгунга қадар эримга алоҳида хонада туриш кераклигини тавсия этишди. Лекин бундай имкониятга эга эмасмиз. Айтингчи, бизнинг оила биринчи навбатда уй-жой олиш ҳуқуқига эгами?

Х. БОЙМАТОВА,
Янгийўл шаҳри, уй бекаси.

ЖАВОБ: Ҳа, мумкин. Бундай касалликлар рўйхати СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги томонидан 1983 йил 28 мартда тасдиқланган. Унга сил касаллигининг очиқ формаси ҳам киритилган. Уй-жой Кодексининг 43-моддаси бу ҳуқуқни ўзида акс эттиради. Демак, сизнинг оилангиз биринчи навбатда уй-жой билан таъминланишидан ташқари белгиланган нормадан ортиқча турар-жой майдонини олиш ҳуқуқига ҳам эга.

Шуни ҳам таъкидлаб айтиш керакки, кўрсатилган имтиёздан тўлиқ фойдаланиш учун бетоб кишининг турар-жойи ёки иш жойи, даволаш-профилактика муассасасининг хулосаси олиниши керак.

САВОЛ: Мени бошқа шаҳарга ишга юборишди. Бунга ўз розилигимни билдирдим. Уй-жой билан таъминланиш тўғрисида сўрасам, бу масала сиз кўчиб ўтганингиздан сўнг ҳал қилинади, дейишди. Менга қандай тартибда турар-жой берилади.

Б. ВОҲИДОВ,
Тошкент шаҳри, қурувчи.

СССР Министрлар Совети томонидан «Бошқа жойга ишга юборилгандаги кафолат ва компенсациялар» ҳақидаги 1981 йил 15 июлда эълон қилинган қарорга биноан бошқа жойга ишга юборилганлар ва уларнинг оилалари турар-жой билан ўша ерга борганларида тузилган меҳнат шартномаси шартларига асосан таъминланадилар.

Демак, сизнинг оилангизни Ўзбекистон ССР уй-жой Кодексининг 43-моддасида кўрсатилган қоидага биноан биринчи навбатда, ҳатто навбатсиз турар-жой билан таъминлашлари керак.

САВОЛ: Мен суд ҳукми билан айбланиб, бир қанча вақт ўтгандан сўнг юқори суд органлари томонидан оқландим. Бироқ, мен турган квартира бошқа оилага берилган экан. У жойни қайтариб олиш иложи бўлмаяпти. Энди менга қайси тартибда турар-жой берилади?

С. ҲАКИМОВ,
Тошкент шаҳри.

ЖАВОБ: Дастлабки тергов, прокуратура ва суд органлари томонидан йўл қўйилган қонунсиз ҳаракатлари туфайли гражданларга келтирилган зарарни қоплаш тартиби ҳақидаги СССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан 1981 йил 18 майда тасдиқланган Низомда кўрсатилишича қонунсиз жазога маҳкум этилган граждан ўзи турган жойига қайтиб келган тақдирда, лекин аввал эгаллаб турган жойини қайтариш имкони бўлмаса, амалдаги нормаларга тўғри келадиган, у турар-жой ёки иш жойи, пунктдан оила аъзоларининг сони ҳисобга олинган ҳолда тенг шароитли турар-жой билан таъминланишлари шарт.

САВОЛ: Мен ишлаётган корхона касаба союз комитети менинг оила шароитимни текшириб, уй-жойга муҳтож деб топди. Лекин ҳужжатда оила аъзоларимиз сони бир кишига камайтирилиб кўрсатилди. Сабаби, биз билан бирга турган амакимиз оила аъзоси қаторига қўшилмас эмиш. Шу тўғрими?

В. СОИПОВ,
Тошкент шаҳри, ишчи.

ЖАВОБ: Масала нотўғри ҳал этилган. Чунки, янги уй-жой қонунининг 58-моддаси ижарага олувчининг оила аъзолари ҳисобланиши мумкин бўлган шахслар доираси кенгайтирилган, яъни ижарага олувчи билан бирга яшовчи хотини (эри), ота-оналари ва қарамоғидаги меҳнатга қобилиятсиз кишилардан бошқа у билан бирга яшаётган (бир хўжаликда бўлган кишилар) шахслар ҳам оила аъзоси қаторига киритилиши мумкин.

САВОЛ: Биз турган квартира яқинда капитал ремонт қилинишини уй-жой эксплуатация конторасидан бизга хабар қилди. Айтинг-чи, шу муносабат билан бизда қандай ҳуқуқлар мавжуд. Агар уй-жойни алмаштирмоқчи бўлсак-чи?

А. ТЎЛАГАНОВА,
Бекобод шаҳри, уй бекаси.

ЖАВОБ: Турар-жой шароити қулай бўлиши йўлларидан бири, яъни уй-жойни капитал ремонт қилиш зарур бўлган тақдирда ҳам капитал ремонт вақтида ижарага олувчи оиласига (унинг хоҳиши билан) тегишли шароитли бошқа турар-жой берилади ва ремонт вақти ичидаги турар-жой учун кетадиган тўлов ҳаражати турар-жой эксплуатация идораси зиммасига юкланади. (95-модда).

Агар уй-жойни алмаштиришга тўғри келса ва бундай алмаштириш натижасида ижарага олувчининг уй-жой майдони ҳажми кичиклашиб қолса, турар-жойни алмаштиришга йўл қўйилмайди.

САВОЛ: Бизнинг оила яшаб турган уй яқинда бузилиши керак. Мутасадди идорадан келган кишидан уйнинг нархи бериладими, деб сўрасам квартира берилганлиги учун қиймати тўланмайди, деди. Шу тўғрими?

А. ХОЖИМЕТОВ,
Чирчиқ шаҳри, пенсионер.

ЖАВОБ: Йўқ, нотўғри. Қонунга мувофиқ ер участкалари олиб қўйилиши муносабати билан уйлари бузиладиган гражданлар турар-жойлар билан таъминланади. Уй-жой эгаларига (уларнинг хоҳишига қараб) бузилаётган уйларнинг қиймати, иморатлар ва қурилмалар қиймати тўланади ёҳуд иморатдан чиққан материаллардан фойдаланиш ҳуқуқи берилади, ёки кооперативлардан навбатсиз квартира олиш имконияти яратилади.

САНЪАТ ЁДГОРЛИКЛАРИ

«Совет Иттифоқининг санъат ёдгорликлари» туркумида чоп этилаётган қўлланманинг бешинчи китоби Ўрта Осиёнинг машҳур архитектура ва ҳайкалтарошлик ёдгорликлари билан танишиш имконини беради.

Пойтахт области ва Тошкент шаҳридаги Занги ота маданий мемориал ансамбли (XV—XIX асрлар), А. Навоий номидаги Давлат катта театри биноси (1940—1947), Юнусхон мадрасаси (XVI аср), 14 Туркистон комиссари ёдгорлиги (1962 йил), метронинг «В. И. Ленин номли майдон» станцияси, Кўкалдош мадрасаси (XVI аср), В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари Дўстлиги санъат саройи ва бошқалар ҳақида маълумотлар бор. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Галина Пугаченкова китоб текстларини ёзган.

Китобни Москвадаги «Искусство» нашриёти чиқарди. Уни ГДРнинг Лейпциг шаҳридаги полиграфия бош корхонаси тайёрлаган.

О. АПУХТИН.

ВЕТЕРАНЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

БИР ОРДЕН ТАРИХИ

1945 йилнинг аёзли кунларида Польша тупроғида ҳаёт-мамот жанглари борарди. Висла дарёсининг чап қирғоғига ўрнашиб олган босқинчилар бу ғоят муҳим маррани қўлда сақлаб қолишга интилишарди. Кўприк портлатиб юборилган. Қандай бўлмасин, дарёни кечиб ўтиб, янги маррани эгаллаш зарур эди. Жангчиларимизнинг дастлабки отрядлари қайиқ ва солларга тушиб ҳужум бошладилар. Портлаётган снарядлар, дўлдек ёғилаётган душман ўқлари бош кўтаргани қўймасди. Қирғоққа бир амаллаб чиққан жангчиларимиз қаттиқ жангдан сўнг душманни улоқтириб ташладилар. Лекин асосий кучлар ҳали дарёнинг нариги соҳилида. Шу пайт фашистлар қарши ҳужумга ўтди.

Пулемётини қулай жойга ўрнатиб олган Нишон команда берилгач, босқинчиларга шафқатсиз ўт очди.

...Нишон госпиталда ўзига келди. Чап оёғидан ўқ теккандн. У ўша куни душманнинг тум-тарақай қоча бошлаганини аранг кўз олдига келтирди. Кўп ўтмай госпиталга Висла бўйидаги жангда кўрсатган қаҳрамонлиги учун Нишон Муҳамбетов III даражали Шуҳрат ордени билан мукофотланганлиги тўғрисида қувончли хабар келди.

Урушдан сўнг Нишон ака Оҳангарон районидаги ўзи туғилиб ўсган Нўғойқўрғон қишлоғига қайтиб келди. Узоқ йиллар халқ хўжалигининг турли тармоқларида ҳалол меҳнат қилди.

М. МУЗАФФАРОВА.
А. НАВРЎЗОВ.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин ва Қизил Юлдуз орденлари кавалери, бекободлик ўзбек пўлат қуювчиси, уруш ва меҳнат ветерани, Ҳофиз Ғаниев 43-шаҳар ҳунар-техника билим юрти талабалари даврасида тез-тез бўлиб туради. Унинг Улуғ Ватан уруши ва қайта тиклаш даврларидаги халқ жасоратига оид ҳикоялари ёшларда доимо катта қизиқиш уйғотади. В. Казанцев фотоси. (ЎзТАГ).

Китоблар оламида

«ЎЗБЕКИСТОН ҲАЙВОНЛАРИ»

«— Тезроқ юринг, чипор илонингизни бойга ютиб юборди!» — қичқирди лаборант қиз. Мен террариумга қараб отилдим. Ҳиндистоннинг тропик ўрмонларидан келиб чиққан бойгани мен эрта баҳорда Туркманистонда Мурғоб дарёсининг лойқа сувлари сип-силлиқ тақирларни кесиб ўтадиган жойларда тутиб олган эдим. Жуда кам учрайдиган бу илоннинг бошчаси сал-пал ялтирайди. Уч қиррали танасининг узунлиги бир метр, оппоқ доғчалари бор.

Террариумда у тутқунлик шароитига кўникиб, майда калтакесакларни хуш кўриб ер эди. Бойга қўйилган ўша хонага тез орада ёш, ранг-баранг чипор илонни солиб қўйдилар. Дарвоқе, у бойгадан уч баравар кичкина эди. Илонлар йигирма кунгача иноқ яшадилар...

Биз террариумга яқинлашдик. Чипор илон йўқ эди. Лаборант қиз бир неча минут олдин бойга кичкина калтакесакни тутиб олиб, ютиб юбораётганини айтди. Чипор илон эса калтакесакнинг думидан тишлаб олибди. Бойга олдин калтакесакни, кетидан ўлжасини тишлаб олган чипор илонни ҳам ютиб юборган. Бизнинг бошимиз қотди. Шу пайт бойганинг оғзидан чипор илоннинг боши чиқиб қолди. Лаборант қиз уни ушлаб олмоқчи бўлди. Лекин у яна яшириниб олди. Мен бойгани бўйнидан ушлаб оғзини очдим ва пинцет билан чипор илонни тортиб олдим. Илонлар ана шу террариумда яна тинчгина яшай бошладилар. Чипор илон бойганинг меъдасига қайтиб тушмади».

Бу воқеани биз биология фанлари доктори, профессор О. Богдановнинг китобидан келтирдик. У кўп йиллик илмий фаолияти натижасида ёзган «Ўзбекистон ҳайвонлари» китоби «Ўқитувчи» нашриётида ўзбек тилида чоп этилди.

Автор Ўзбекистон ССРда энг кўп тарқалган — балиқлар, сувда ҳамда қуруқликда яшовчилар, судралиб юрувчилар, қушлар ва бошқа ҳайвонларнинг амалий аҳамияти ҳақида, уларнинг тарқалиши, озиқланиши, кўпайиши, яшаш жойлари ва ҳаёт тарзининг бошқа томонлари ҳақида қимматли маълумотлар берган. Шунингдек, китобда республикамиз территориясида кам учрайдиган ва йўқолиб бораётган умуртқали ҳайвонларнинг турлари ҳақида батафсил ҳикоя қилган. У ёки бу турдаги ҳайвоннинг фойдали ёки зарарли эканини аниқлаш учун унинг ҳаёт фаолиятини ўрганиш зарур. Одатда биз бирон қушнинг арзимаган зарар келтириши сабабли уни хуш кўрмаймиз. Аслида эса у қишлоқ хўжалиги учун жуда катта фойда келтирадиган бўлиб чиқади. Масалан, кузда токзорларга пуштиранг чуғурчуқларнинг ёпирилишини кўриш мумкин. Улар ёз бўйи кўплаб чигирткалар билан озиқланадилар. Битта чуғурчуқ бир кунда дала экинлари учун хавфли бўлган 200 га яқин чигирткани еб йўқотади.

Китоб муаллифи зарарли ҳашаротларга қарши кураш учун боғларда, ўрмон, ихота дарахтзорлари ва экин далаларида кўплаб шундай қушларни, ҳайвонларни жалб этиш ҳақида конкрет таклифлар қилади.

Ушбу китоб кенг ўқувчилар оммасига, мактабларнинг юқори синф ўқувчиларига, ўрта мактабларнинг ўқитувчиларига, педагогика ва қишлоқ хўжалик олий ўқув юртлари студентларига, ёш табиатшунослар станциялари ва табиатни муҳофаза қилиш системасидаги ходимларга, балиқ овловчи ва табиатнинг жамики ҳаваскорлари учун мўлжалланган. Китобнинг иккинчи нашрида ҳайвон турлари ҳақида тўлақонли қўшимчалар, айрим турларнинг очерклари янги материаллар билан тўлдирилган.

Лекин Ўзбекистон ССР Қизил китобига киритилган, йўқолиш хавфи остида қолаётган ҳайвонлар ҳақида тўлақонли материаллар берилса, воқеий ҳикояларни кўпайтирилса, таржимадаги айрим ғализликлар бартараф этилса янада яхши бўларди.

А. НОСИРОВА.

ФАН-ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

КАФТДАГИ КОМПЬЮТЕР

● ЯПОНИЯДАГИ «Хитачи» электротехника компанияси 1 мегабит сиғимли жуда катта интеграль схема яратди. Компания вакили шуни маълум қилар экан, бу ютуқнинг техник тафсилотини айтишдан бош тортди. Лекин у бу янгилик 1986 йилга келиб ишлаб чиқарилиши ўзлаштирилишини таъкидлади. Худди шу компанияга ўтган йили биринчилардан бири бўлиб 256 килобит сиғмли шундай схемаларни ишлаб чиқариш насиб этган эди.

Интеграль схема ҳисоблаш ва бошқа электрон системаларининг энг муҳим компонентларидан биридир. Яна бир Япония компанияси — «Нихон Дэнки» 4 мегабит сиғмли шундай схемаларни ишлаб чиқариш технологияси негизини ишлаб чиққан. Мутахассисларнинг фикрича, бу ютуқлар замонавий ўрта ва катта электрон-ҳисоблаш машиналари размерини кафтдагидек даражагача кичиклаштириши мумкин.

ҲАРОРАТНИ ЎЛЧАШНИНГ ОСОН УСУЛИ

● ҲАР КУНИ ўнларча нафар беморларнинг ҳароратини ўлчаш учун симобли термометрдан фойдаланиш усули касалхоналар, поликлиникаларда анча ноқулайликлар туғдиради. Бутун ўлчаш жараёни анча узоқ вақтни олади. Ленинграддаги «Союзнаучприбор» иссиқлик физикаси приборсозлиги давлат махсус конструкторлик бюроси мутахассислари томонидан ишлаб чиқилган қурилмани қўлланиш эса жуда қўл келади. Унинг ёрдами билан ҳароратни бирнеча дақиқада аниқлаш мумкин. Электрик термометрни қўлтиқ тагига қўйишнинг ҳам ҳожати йўқ, у ўзининг сезгир панжалари билан баданга тегса бас. Ўлчаш аниқлиги градуснинг юздан бирига тенгдир. Ҳароратни акс эттирувчи рақамлар суюқ кристаллар билан тўлдирилган экранда пайдо бўлади.

ТЕЛЕФОН ДИАГНОЗ ҚЎЯДИ

● СССР АЛОҚА министрлигининг марказий конструкторлик бюроси мутахассислари томонидан шаҳарлараро сўзлашиш учун мўлжалланган янги телефон аппарати ўз техник ҳолатини ўзи назорат қилади. Унга ўрнатилган микро электрон-ҳисоблаш машинаси экспресс-диагностика программасига эга. Зарурат туғилса махсус рақамли индикатор нуқсон қаерда — линиядами ёки бевосита аппаратнинг ўзидами, унинг қайси жойида содир бўлганлигини кўрсатади.

Механик эса компьютер кўрсатган носоз блокни алмаштиради, холос.

КАПИТАННИНГ ЖАСОРАТИ

32-танкчилар бригадаси Курск шаҳри яқинида мустаҳкам мудофаа истеҳкомлари қурган душман билан шиддатли жангларни давом эттираётган эди. Навбатдаги тўқнашув арафасида душманнинг бригада команда пункти жойлашган ерни аниқлаб олганлиги маълум бўлди. Шу сабабли медицина капитани Ашир Омонов бошлиқ санитарлар отрядига фашистларни чалғитиш вазифаси топширилди.

Отряднинг махсус машинаси штабдан ярим километр чамаси узоқликка бориб тўхтади. Фашистлар дарҳол уни ўққа тута бошладилар. Душман самолётлари машина устига бомбалар ёғдирди.

Команда пунктини янчиб ташладик деб ўйлаган фашистлар ўзларининг қулай мудофаа позициясини ташлаб, ҳужумга ўтдилар. Лекин пистирмада турган танкларимиз ва пиёдалар уларга қирон келтиришди.

Уруш майдонларидан минглаб ярадорларни олиб чиққан, даволаган А. Омонов ана шу жангда кўрсатган қаҳрамонлиги учун Қизил Юлдуз ордени билан тақдирланди.

А. Омонов урушдан кейинги йилларда ҳам эл соғлиғи йўлида самарали, ҳалол ишлаб, «СССР соғлиқни сақлаш аълочиси» нишонини, «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач» фахрли унвонини олишга муяссар бўлди. Яқинда эса унга «КПСС сафида 50 йил» кўкрак нишони топширилди.

Уруш, меҳнат ва партия ветерани А. Омонов айни кунларда ҳам Янгийўл шаҳар санитария маорифи уйининг бош врачи сифатида ибратли ишларни амалга оширмоқда.

Ҳ. МИРЗАЕВ.

Редактор Н. НАСИМОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /
Орган Ташкентского обкома Коммунистической партии Узбекистана и областного совета народных депутатов

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354. Фотомухбир — 325894.

Р—08071. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. В. 1543. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12